

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

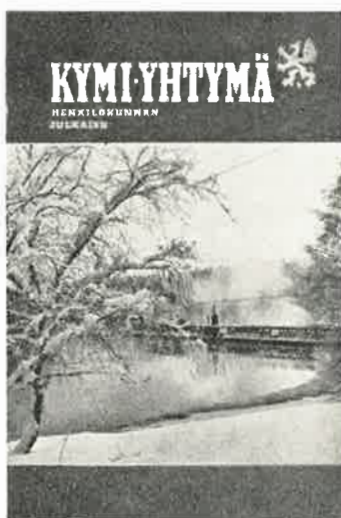
- 1 Toimitusjohtajan vaihdos
- 2 Vuorineuvos K. E. Ekholmin Stipendirahasto perustettu
- 5 Yli 100.000 tonnin ennätystulos Kymin paperitehtaalla
- 6 Uusi kuorimo Juantehtaalla
- 8 Uusia ammattimiehiä Högforsin Tehtaan Konepajakoulusta
- 9 Högforsin Tehtaan Teknillinen Kerho 25-vuotias
- 10 Räjätystöiden uudet järjestysohjeet
- 11 Uusi Högfors-elokuva
- 12 Kolme kultamitalimiestä
- 14 Mittarikorjaamo uusissa suojissa
- 15 Move-90 esittäytyy
- 16 Suuri puutavara-alus Hallan laiturissa
- 18 Eläkeläisten joulujuhlia yhtiömme tehtailla
- 22 Yhtiön ansiomerkkejä jaettiin jälleen loppiaisena
- 26 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 27 Merkkipäiviä
- 31 Manan majoille
- 32 Ky 5-päivä Kuusankoskella
- 32 Kunniakirjoja palkituille aloitteentekijöille

Takakannen sisäsivu:

Jäinen ja huuruinen Juankoski

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSEHT.: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Pakkasen purema mutta vapaudestaan kiinnipitävä Juankoski

Kauniiksi kunnianosoitukseksi muodostui yhtiöläisadressin ja stipendirahaston varojen luovutus vuorineuvos K. E. Ekholmille, joka vuoden vaihteessa siirtyi eläkkeelle. Stipendirahasto aloittaa toimintansa välittömästi. Avustusanomukset on lähetettävä tämän kuukauden kuluessa osoitteella Vuorineuvos K. E. Ekholmin Stipendirahasto, Kymin Osakeyhtiö, Kuusankoski.

Myös Kuusankosken tehtaiden eläkeläisten joulujuhlissa vuorineuvos ja rva Ekholm joutuivat lämminhenkisten kiitosten kohteiksi.

Yhtiön ansiomerkkisato on jälleen ollut runsas. Loppiaisen työnjuhlissa jaettiin 118 hopeamitalia ja kultaan ylittäneitä veteraanejakin löytyi kokonaisuudessaan neljä, kolme Högforsin Tehtaalla ja yksi metsäosastolla.

Kymin paperitehdas saavutti viime vuonna komean tuotantoennätyksen ja ylitti ensimmäisen kerran 100 000 ton-

nia. Muista Kymintehtaan uutisista mainittakoon Move-90:n sekä mittarikorjaamon uusien tilojen esittely.

Juantehtaallakin seurataan uusimpia virtauksia. Hiomopuiden kuoriminen tapahtuu nyt perillä tehtaalla ja kuljetus metsästä tehtaalle tapahtuu yksinomaan autoilla.

Högforsin Tehtaan Konepajakoulun 4:nneltä vuosikurssilta valmistui 28 nuorta ammattimiestä. Elinvoimaisella, toimeliaalla teknillisellä kerholla oli aihetta juhlintaan kerhon täyttäessä 25 vuotta. Uusi Högfors-filmi on valmistunut ja tarjoaa antoisaa katseltavaa niin ammattimiehille kuin maallikoillekin.

Hallan laiturissa on käynyt ottamassa lastia neuvostoliittolainen, mutta suomalaista valmistetta oleva moottorilaiva Irshales, joka vei laituritilasta yli 100 metriä. Ei ole aikaisemmin Hallan rannassa nähty niin suurta alusta.

Vuorineuvos K. E. Ekholm

Varatuomari Kurt Swanljung

Toimitusjohtajan vaihdos

Vuorineuvos K. E. Ekholm, joka kutsuttiin yhtiömme toimitusjohtajaksi 1937, siirtyi vuoden vaihteessa eläkkeelle jädän kuitenkin edelleen yhtiön hallituksen jäseneksi.

Yhtiömme tähänastiset vaiheet maamme itsenäisyyden aikana eivät käsitä kuin kaksi johtajakautta, vuorineuvos Einar Ahlmanin ja vuorineuvos Ekholmin. Yhtiömme kehitystä tänä lähes puolen vuosisadan aikana tarkasteltaessa onkin helppo havaita, että sitä on johdettu pitkäjännitteisesti ja perinpohjaista kokeneisuutta osoittaen, mutta samalla myös voimakkain, määrätietoisin ottein.

Vuorineuvos Ekholmin johdolla on viety päätökseen yhtiön vesivoimalaitosten rakennusohjelma ja lisätty suuresti höyryvoimaloutta, laajennettu ja monipuolistettu Kuusankosken tehtaiden perinteellisiä tuotannonaloja, paperi-, selluloosa- ja kemiallista teollisuutta samalla kuin myös yhtiön metalliteollisuus on moninkertaistanut tuotantoaan. Juuri hänen viimeisenä toimitusjohtajakauteen yhtiömme tuotantolaitosten myyntiyksikköjen määrä kasvoi yli viidenneksellä.

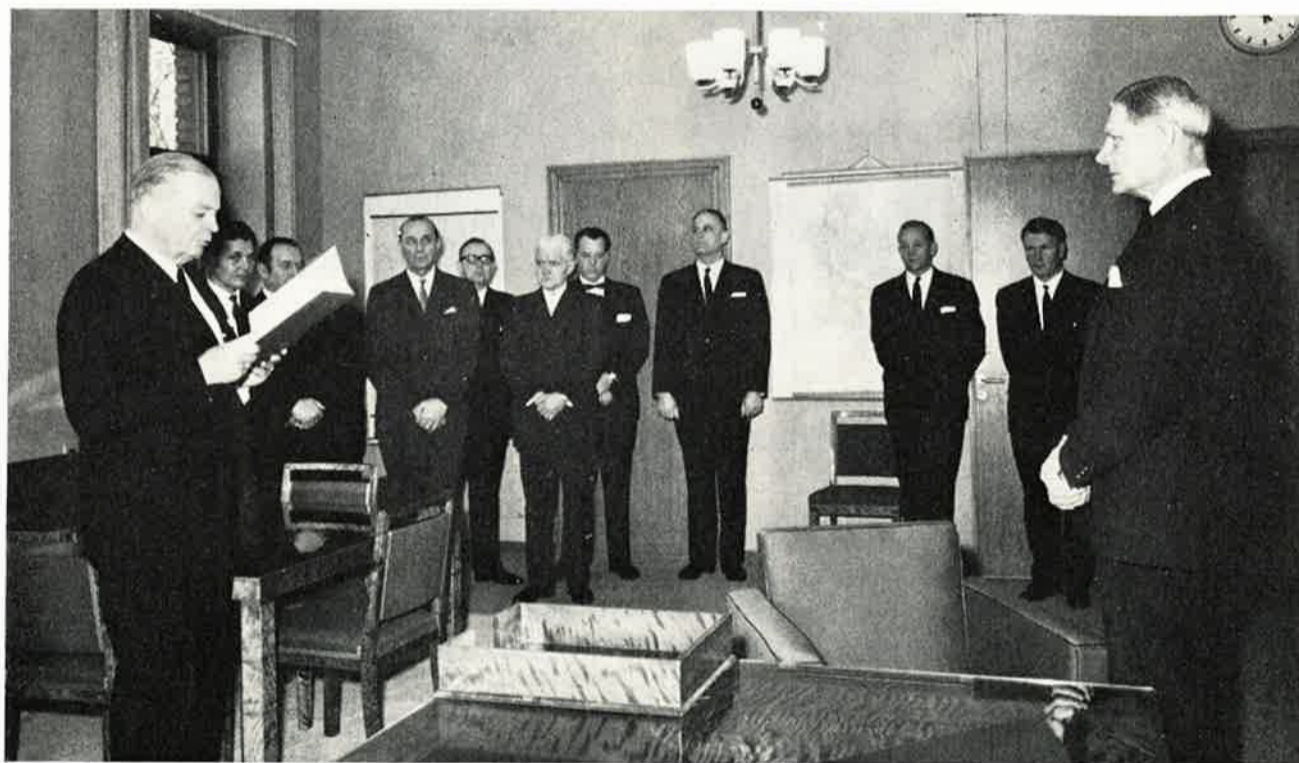
Vuorineuvos Ekholm on osoittanut aina mielenkiintoa sosiaalitoimintaa ja tehdasyhdyskuntia kohtaan. Mainitkaamme yksi paljon sanova esimerkki: Yhtiön tukeman omakotirakennustoiminnan avulla yli puolitoistatuhatta yhtiöläisperhettä on kahden viimeisen vuosikymmenen aikana hankkinut itselleen nykyaikaisen omakotitalon.

Esimerkillisen työteliäänä, avarakatseisena ja tinkimättömän oikeudenmukaisena vuorineuvos Ekholm on saanut osakseen jakamatonta arvontoa ja kunnioitusta yhtä hyvin alaistensa ja yhtiön hallituksen taholta kuin myös maamme teollisuuselämän piirissä. Hän onkin ollut näkyvimpiä ja vaikutusvaltaisimpia persoonallisuuksia maamme teollisuuden johdossa ja hänen hoidettavanaan on ollut useita kaikkein keskeisimpiä ja tärkeimpiä luottamustehtäviä.

Uudeksi toimitusjohtajaksi yhtiön hallitus on nimittänyt varatuomari Kurt Swanljungin. Hän on syntynyt Vaasassa 1918, suorittanut ylemmän oikeustutkinnon 1945 ja saanut varatuomarin arvon 1947. Samana vuonna hän tuli Wärtsilä-yhtymän nuoremmaksi lakimieheksi ja 1951 Oy Kaukas Ab:n lakiasiainosaston päälliköksi. 1958 hänet nimitettiin Joutseno-Pulp Osakeyhtiön ja 1961 Sunila Osakeyhtiön toimitusjohtajaksi. Varatuomari Swanljungilla on siten jo parin vuosikymmenen pituinen teollisuusmiehen ura takanaan ja hän on perehtynyt nimenomaan kaakkoisen Suomen sekä Kymenlaakson puunjalostusteollisuuteen ja sen monitahoisiin ongelmiin.

Vuorineuvos K. E. Ekholmin Stipendirahasto perustettu

Stipendirahaston keräystuloksen ja siihen liittyvän yhtiöläisadressin luovutus tapahtui vuorineuvos K. E. Ekholmin työhuoneessa joulukuun 30 päivänä. Yhtiön hallituksen puheenjohtaja, varatuomari C. J. Ehrnrooth lukemassa adressin omistuskirjoitusta.

Joulukuun 30 päivänä kävi 15-henkinen yhtiöläisten lähetystö yhtiön hallituksen puheenjohtajan varatuomari C. J. Ehrnroothin johdolla kunniakäynnillä vuorineuvos K. E. Ekholmin luona luovuttamassa hänelle yhtiöläisadressin ja hänen nimeään kantavan stipendirahaston keräystuloksen. Jotta yhtiöläisille olisi tarjoutunut tilaisuus esittää henkilökohtainen tervehdyksensä ja kiitollisuutensa eläkkeelle siirtyvälle toimitusjohtajalleen, päätettiin viime syksynä perustaa Vuorineuvos K. E. Ekholmin Stipendirahasto. Vuorineuvos Ekholm antoi tähän suostumuksensa ehdolla, että rahaston ainoaksi tarkoituk-

seksi tulee yhtiöläisten ja heidän lapsiensa ammattikoulutuksen tukeminen henkilökohtaisesti annettavien apurahojen muodossa. Yhtiöläiset tunsivat asian omakseen. Stipendirahaston keräys tuotti 12 263,24 markkaa ja keräyksen yhteydessä 5 244 yhtiöläistä kirjoitti nimensä adressiin.

Lähetystö edusti yhtiön hallitusta, tehtaita, metsäosastoa ja eläkeläisiä ja siihen kuuluivat seuraavat: yhtiön hallituksen puheenjohtaja, varatuomari C. J. Ehrnrooth, Kuusankosken tehtailta käyttöpäällikkö Krister Brommels, mestari Martti Kalso, viivaaja, eläkeläinen Lauri Lahtinen, toimistoapulainen Kerttu

Miettinen, kirvesmies Eino Pörsäti, apulaiskonttoripäällikkö Yngve Sundman ja työkaluviilaaja Einar Virtanen, Hallasta sosiaalitarkastaja Lilli Olsson, Juantehtaalta laivuri Veikko Hartikainen, metsäosastolta piirityönjohtaja Oiva Leskelä ja konttoristi Allan Lindroos sekä Högforsin tehtailta isännöitsijä C. J. Cedercreutz, työnjohtaja Pentti Suominen ja sorvaaja Eino Tiainen.

Varatuomari C. J. Ehrnrooth luki yhtiöläisadressin omistuskirjoituksen ja luovutti adressin sekä keräystuloksen pankkitalletuksena vuorineuvos Ekholmille. Adressin alkulehdelle oli painettu seuraavat sanat:

Kunnioitettu

VUORINEUVOS K. E. EKHOLM

Kun Te, Herra Vuorineuvos, siirrytte 31 päivänä joulukuuta 1965 eläkkeelle, tahdomme me yhtiöläiset esittää Teille kunnioittavan kiitoksemme ja luovutamme Teille tämän yhtiöläisadressin ja sen mukana yhtiön henkilökunnan sekä eläkeläisten keskuudessa suoritettun keräyksen tuoton 12 263,24 markkaa K. E. Ekholmin Stipendirahastolle, jonka perustamiseen Te olette antanut suostumuksenne.

Te olette tehnyt mittavan ja suuriarvoisen työn yhtiömme ja tehdaspaikkakuntiemme hyväksi. Yhtiömme historiassa ajanjakso 1937—1965 tulee aina säilymään Ekholmin kautena. Te olette joutunut johtamaan yhtiötämme Suomen kansan koettelemusten vuosina. Tuohon aikaan on sisältynyt kaksi ankaraa sotaa ja niiden jälkeen äärimmäisiä ponnistuksia vaatinut jälleenrakentaminen, joka on kuitenkin aikoja sitten muuttunut uuden luomiseksi. Tämän me olemme saaneet kokea yhtiössämme. Tehtaitamme on uudistettu ja laajennettu, uusia tuotantolaitoksia perustettu, kokonaisia asutusalueita on syntynyt tehtaittemme ympärille, sosiaaliset olot ovat parantuneet ja olot vakiintuneet. Meidän on ollut helppo vaistota, että Teidän jäntevä otteenne ja oikeamielinen asenteenne on ollut kaikkea tätä johtamassa ja ohjaamassa.

Te olette myös vaalinut yhtiömme ammattikasvatusperinteitä ja olette ollut valmis tukemaan opetussuunnitelmien uudistamista ja laajentamista. Haluammekin esittää Teille lämpimän tervehdysksemme ja vilpittömän kiitoksemme perustamalla Vuorineuvos K. E. Ekholmin Stipendirahaston, jonka ainoana tarkoituksena on yhtiöläisten ja yhtiöläisten lapsien ammattikoulutuksen tukeminen henkilökohtaisesti annettavien apurahojen muodossa. Niiden jaosta tullaan päättämään noudattamalla Teidän vahvistamianne stipendirahaston sääntöjä.

Vuorineuvos Ekholm otti adressin ja keräystuloksen syvästi kiittollisena vastaan kohdistaan puheessaan sanansa lähetykselle ja heidän kautaan kaikille keräykseen osallistuneille ja adressiin nimensä kirjoittaneille. Puheessaan hän mainitsi seuraavaa:

Minulle tuottaa suurta iloa nähdä teidät, yhtiömme hallituksen, tehtaiden, metsäosaston ja eläkeläisten edustajat, luonani täällä työhuoneessani, josta käsin olen voimieni mukaan koettanut hoitaa yhtiömme toimintaa lähes kolmen vuosikymmenen ajan. Olette ystävällisesti saapuneet tervehtimään minua jättäessäni nyt tehtäväni yhtiön toimitusjohtajana.

Tällainen ainakin meidän oloissamme suuri teollisuusyritys edellyttää henkilökunnaltaan pitkälle menevää erikoistumista, mutta samalla myös kaikkien osapuolien keskeistä läheistä yhteistoimintaa. Jokaisella yhtiöläisellä on tässä monimutkaisessa organisaatiossa tehtävänsä, jokaisella oma tärkeä työ suoritettavanaan. Erilaisuudesta huolimatta kunkin suorittama työ koituu aina kokonaisuuden hyväksi, ei yksistään yhtiömme ja yhtiöläispiirin, vaan laajemmassa mielessä tehdaspaikkakuntiemme ja koko maamme sekä kansamme hyväksi.

Yhtiöläisadressin omistuskirjoutuksessa luonnehditaan työtäni yhtiömme toimitusjohtajana kovin kauniilla ja kiittävällä tavalla. Tahdotisin sanoa, että meitä kaikkia on tarvittu ja että aikaansaannoksemme on yhteisen toimintamme tulos. Kuluneiden vuosikymmenien aikana olen saanut kokea, että yhtiömme piirissä suhtaudutaan niin varsinaiseen työntekoon kuin muihinkin

Kiitettävään ja luettuaan rahaston säännöt vuorineuvos Ekholm luovutti kerätyt varat takaisin annettavaksi rahaston hoitokunnan haltuun

yhtiömme toimintaan liittyviin asioihin vastuuntuntoisesti ja tervettä, rakentavaa harkintaa osoittaen. Näin on kasvanut luottamuksellinen ilmapiiri, joka on osoittautunut kestäväksi silloinkin, kun olemme joutuneet ratkaisemaan vaikeita ja arkaluontoisia kysymyksiä.

Otan syvää kiitollisuutta tuntien vastaan tämän kauniin adressin, johon tuhannet yhtiöläiset ovat kirjoittaneet nimensä. Arvaan, että tällaisen stipendirahaston perustaminen ja nimien kokoaminen on jo pelkästään käytännöllisen järjestelynsäkin puolesta ollut paljon vauvannäköä aiheuttanut toimenpide. Esitän keräyksen suorittajille samoin kuin adressiin nimensä kirjoittaneille ja rahaston perustamiseen osallistuneille parhaat kiitokseni.

Erityisesti mieltäni lämmittää se, että tässä adressissa, samalla kun muistellaan menneitä vuosikymmeniä, katsotaan myös tulevaisuutta kohti. Rahastostahan tullaan jakamaan stipendejä niille yhtiömme piiriin kuuluville nuorille, jotka valmistautuvat tulevaa elämäntehdävänsä varten. Tietenkin käytännössä apurahoista pääsevät vuosit-

tain osallisiksi vain muutamat, mutta näkisinkin tämän rahaston perustamisen samalla kuvastavan asennettamme tulevaisuuteen nähdessä. Haluamme, että meidän seuraajillamme olisi hyvät edellytykset valmistua ja erikoistua niihin moninaisiin vaativiin tehtäviin ja ammatteihin, joita nopeasti kehittyvä yhteiskunta jäseniltään vaatii. Näemme, että meidän osanamme on työskennellä paitsi oman itsemme ja oman aikamme, myös seuraajiemme ja tulevaisuuden hyväksi.

Tämän jälkeen vuosineuvos Ekholm luki stipendirahaston säännöt ja luovutti pankkikirjan takaisin rahaston hoitokunnan käyttöön. Rahaston säännöissä mainitaan:

Rahastosta jaetaan opintoapuroja yhtiön palveluksessa oleville tai heidän lapsilleen vuosittain 1 500—2 000 markkaa säätiön hoitokunnan harkinnan mukaan. Apurahat jaetaan hakemusten perusteella, jotka on lähetettävä kunkin vuoden helmikuun aikana osoitteella Vuorineuvos K. E. Ekholmin Stipendirahasto, Kymin Osakeyhtiö, Kuusankoski.

Stipendirahaston hoitokuntaan nimetään puheenjohtajaksi varatu-

Yhtiöläisten lähetystö vas. lukien: viivaaja Lauri Lahtinen, isännöitsijä C. J. Cedercreutz, rva Kerttu Miettinen, kirkvesmies Eino Pörsti, sosiaalitarkastaja Lilli Olsson, varatuomari C. J. Ehrnrooth, laivuri Veikko Hartikainen, mestari Martti Kalso, sorvaaja Eino Tiainen, työnjohtaja Pentti Suominen, konttoristi Allan Lindroos, käyttöpäällikkö Krister Brommels, piirityönjohtaja Oiva Leskelä, apulaiskonttoripäällikkö Yngve Sundman ja työkaluviilaaja Einar Virtanen.

mari Robert Brotherus ja jäseniksi metsänhoitaja Eric Appelroth, rehtori Pertti Jaanu, rehtori Eero Kaartinen sekä yhtiön ammattikoulun johtokunnan jäsen, viilaaja Antti Nurminen.

Kun joku hoitokunnan jäsenistä siirtyy pois yhtiön palveluksesta tai muusta syystä eroaa hoitokunnasta, täydentää hoitokunta itsensä valitsemalla uuden jäsenen, joka yhtiön piirissä on samassa asemassa kuin poissiirtynyt oli ollut.

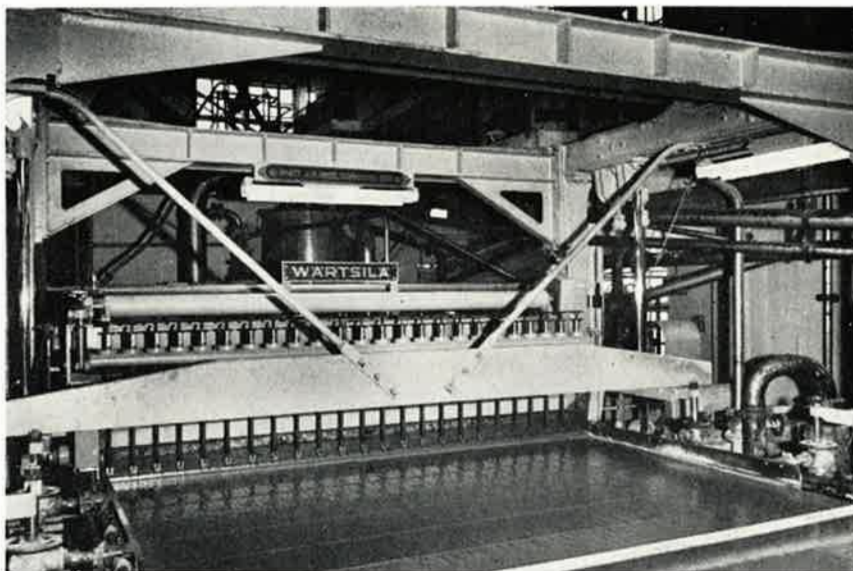
Hoitokunnan tehtävänä on huolehtia säätiön rahavarain hoidosta sekä kunkin vuoden maaliskuun aikana pitämässään kokouksessa päättää tehdyistä apuraha-anomuksista sekä maaliskuun loppuun mennessä jakaa myönnetty apurahat.

Yli 100 000 tonnin ennätystulos Kymin paperitehtaalla

Kymin paperitehdas rikkoi viime vuonna eräänlaisen haamurajan, kuten urheilukielessä sanottaisiin. Tehtaan paperintuotanto nousi ensimmäisen kerran 100 000 tonniin ja sen verran päällekin, että tuo 6-numeroinen tavoite ylitettiin reilusti. Ennätystulos oli 100 940 tonnia.

Ennätys saavutettiin vanhoilla koneilla. Niitä on tosin usean vuoden ajan parannettu ja uusittu, mutta vanhoja koneita ne ovat joka tapauksessa. Eikä uudistuksilla ole pyritty yksinomaan tuotannon lisäämiseen, vaan samalla paperin laatuominaisuuksien parantamiseen ja uusien paperilaatujen valmistamiseen. Jos edelleen turvautuisimme urheilusanastoon, niin voisimme sanoa, että nämä uusitut koneet ovat läpikäyneet huolellisen trimmauksen ja että niiden käyttäjät ovat kokemuksen avulla yhä paremmin valmentautuneet paperintekoon.

100 000 tonnia ei ole päätähuimaava luku, jos on kysymys sanomalehtipaperi- tai kartonkitehtaasta. Kymin paperitehdas on kuitenkin

erilaisten paino- ja kirjoitus- ja M.G. paperin valmistaja, hienosti sanottuna hienopaperitehdas. Tehtaan laatuvalikoima on suuri, samoin tilausten luku, mutta määrät pieniä. Niinpä tuo 100 000 tonnia on kertynyt lukemattomista eristä.

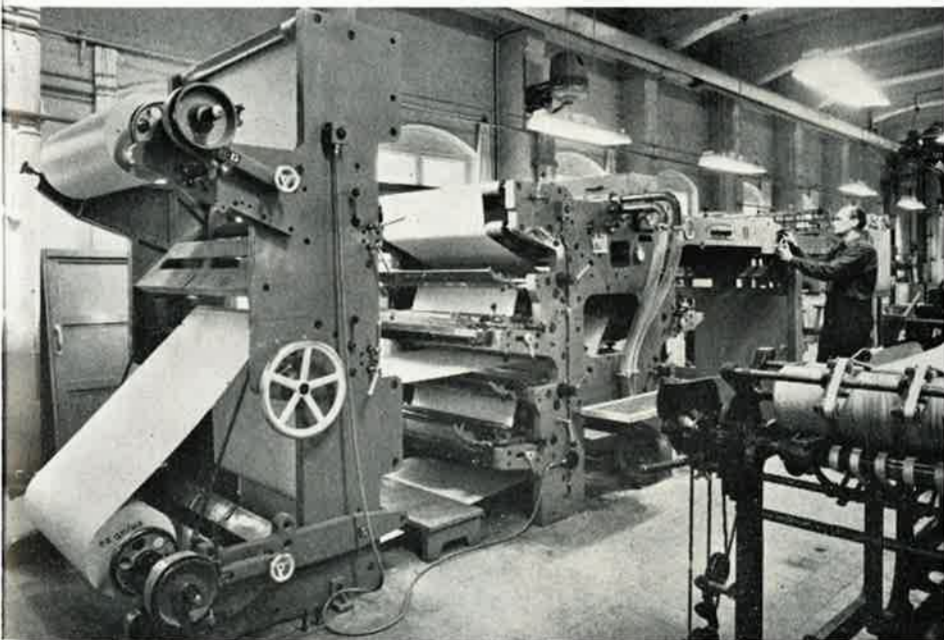
Kymin paperitehtaan pyrkimyksenä on siirtyminen yhä enemmän omien erikoislaatujen valmistamiseen, tähän päämäärään koneissa suoritettut uudistuksetkin ovat huomattavalta osalta tähdänneet. Varsin huomattava osa neljän Fourdrinier-koneen tuotannosta käsittääkin

Ohuita M.G. papereita valmistavan Yankee-paperikoneen uusi perälaatikko

jo Kym-erikoispaperilaatuja, sekä puupitoisia että puuvapaita. Tätä erikoistumista on edistänyt massa-valikoiman lisääntyminen. Tehtaalla on oma puuhiomo ja hiokkeen valkaisulaitos ja selluloosatehtailta pumpataan valkaistua ja valkaismatonta sulfiittiselluloosaa, valkaistua koivusulfaattiselluloosaa ja puolivalkaistua sekä valkaistua mäntysulfaattiselluloosaa. Kun valikoimaan lisätään täyte- ja päällystysaineet, ei tekoaineista todellakaan ole puutetta.

Viime vuoden aikana ohuita M.G. paperilaatuja valmistavan PK 2:n perälaatikko vaihdettiin uuteen, Wärtsilä-yhtymän toimittamaan. Sillä saadaan tasainen ulosvirtaus. Myös koneen ajonopeutta voitiin hieman lisätä. ASEA toimitti PK 1:lle uuden päämoottorin tasasuuntaajineen. Uusi moottori on konstruoitu 200 m:n ajonopeutta varten, joten tämänkin koneen tuotanto lisääntyy entisestään. Jalostuspuolelle saatiin uusi Will-merkkinen kahden rullan viivauskone. Neljä vanhaa viivauskonetta hävitettiin, mutta kaksi jätettiin edelleen tili-kirjapaperin viivaamista varten.

Uusi kahden rullan viivauskone

Uusi kuorimo Juantehtaalla

kerromme, että nyttemmin tämä luonnon tarjoama etu jätetään käyttämättä hyväksi. Tosin tehtaan kupeessa virrassa on edelleen jonkin verran nippuja, mutta ne ma-

puhdasta ja valkoista hioketta. Varjopuolena on uiton korvaaminen kalliimmalla autokuljetuksella, mutta edellä mainitut edut ovat niin ilmeiset, että uusi menetelmä on syrjäyttänyt vanhan.

Puut siirretään hiomoon alajuoksulta päin eli päinvastaisesta suunnasta kuin aikaisemmin. Tehtaan alapihalle on rakennettu puiden vastaanottoaika ja tasoitettu varastoalue. Sitä tullaan kuitenkin käyttämään vain poikkeustapauksissa, sillä autot tuovat päivittäin tehtaan vuorokautisen tarpeen. Kuormat siirretään auton lavalta purkauspaikan kiinteän Hiab-nosturin avulla joko suoraan hajotuskuljettimelle tai pinoihin Hiabin nostokouran ulottuville. Nostolaitteen toimintasäteen ulottuvilla on

Vesivarastossa padon yläpuolella on edelleen puunippuja, mutta vain hätävarana

Hiomopuiden ajosta tehtaalle huolehtii kaksi juankoskelaista liikennöitsijää, joista toinen nimikortteineen oheisessa kuvassa

Juankosken tehdaskuvaan ovat kuuluneet hiomoon pääsyä odottelevat puuniput padon yläpuolella. Tehdas on saanut hiomopuunsa uittamalla ja nekin puut, jotka on kuljetettu autoilla, on pudotettu auton lavalta veteen Juankosken yläjuoksulla. Eräs tehtaan sijainnin parhaita puolia onkin ollut se, että sillä on ollut käytettävänä kovilakin pakkasilla sulana pysyvä vesivarasto puunippujaan varten.

Siksi kuulostaa kummalta, kun

kaavat siinä lumisina ja liikkumattomina, aivan kuin niiden olemassaolo olisi unohdettu. Ei näy myöskään miehiä nippuja avaamassa ja ohjaamassa puita hiomon ränniin.

Saamme tietää, että virrassa kyyköttävät niput ovat vain hätävarana. Vanhat menetelmät ovat Juantehtaallakin saaneet väistyä uusien tuulien tieltä. Perinteellisestä uitosta Juantehtaan kohdalla on luovuttu ja puut kuljetetaan yksinomaan autoilla. Kuoriminen suoritetaan perillä tehtaalla koneellisesti ja kuoret poltetaan höyrykeskuksessa. Niistä saatava lämpö supistaa halkojen kulutusta n. kymmenesosalla. Näin kuorien sisältämä lämpöenergia, joka metsäkuorinnassa menisi hukkaan, saadaan talteen. Muita etuja ovat kuorintakustannusten pieneminen ja puun kiertoajan huomattava lyheneminen hankintavaiheesta tehdasprosessiin. Tärkeätä on tietenkin myös se, että tällaisesta tuoreesta puusta saadaan

Puiden vastaanottaja Veikko Ovaskainen mittaamassa puukuormaa

puuta n. 100 m³ eli kahden työvuoron tarve.

Puiden kuljetus on annettu urakalla kahdelle juankoskelaiselle liikennöitsijälle, Einari Virtaselle ja Olavi Riekkiselle. He ovat aikanaan olleet Juantehtaan palveluksessa ja itsenäisinä yrittäjinäkin jo pitkään urakoineet metsäosaston ajoissa. Nyt he ovat saaneet kuoripäällisen puun kuljettamisesta vakinaisen ajon. Kummallakin on kaksi tehokasta kuorma-autoa ja samoin molemmilla metsässä kuormauspai-

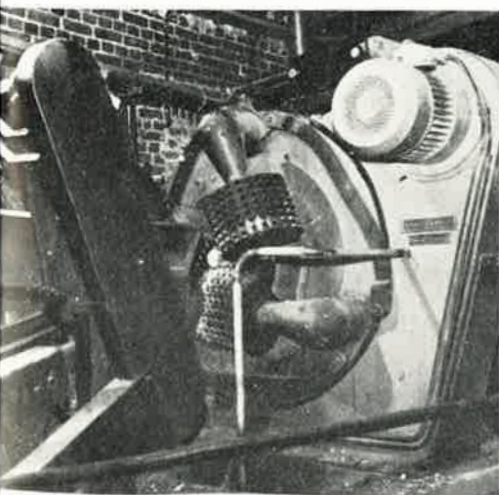
me sirkkeliä. 2-metriset puut katkaistaan kolmeen osaan ja matka jatkuu kuljettimien mukana vanhaan kuorimarumpuun. Siellä poistuvat loputkin kuorten jäännökset ja mikäli ei niin tapahdu, ohjaa puiden lajittelija huonosti kuoriutuneen puun takaisin rumpuun.

Aluksi laitteita ei saatu kunnolla toimimaan, mutta eräiden muutostöiden jälkeen on uusi järjestelmä nyttemmin otettu käyttöön. Juan-tehtaan toiminnassa on tapahtunut tärkeä muutos: perinteellisen uiton on syrjäyttänyt 'maantie-uitto' ja tehtaan käyttämän ainespuun kuorikin saadaan hyödyttämään teollista toimintaa.

Hiab-nostolaitteella varustettu puiden vastaanottopaikka sijaitsee tehtaan alapihalla

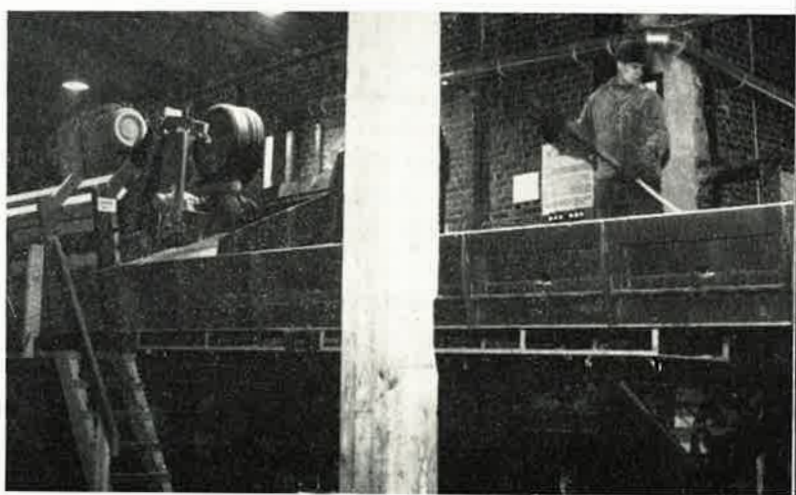
kalla Hiab-nostolaite, toinen kuorma-autoon ja toinen traktoriin asennettuna. Täten kuorman tekeminen ja purkaminen tapahtuu yksinomaan koneellisesti. Ajomatkan pituus on keskimäärin 30—40 km, mutta pisimmät ajot tapahtuvat jopa 80 km:n päästä. Päivittäinen ajo käsittää 150—160 m³ eli tehtaan vuorokautisen tarpeen. Tehtaan vuotuinen kulutus on 45 000—50 000 m³ hiomopuuta, minkä lisäksi tarvitaan halkoja n. 25 000 m³.

Purkauspaikalla Hiabin kummallakin puolella on hajoituskuljetin. Ne ovat aikaisemmin olleet Kymin puuhiomon kuorimolla. Hajoituskuljettimilta 2-metriset puut putoavat 4-jaksoiselle kuljettimelle, joka siirtää puut tehtaan läpi 80 metrin matkan kuorimoon. Siellä on mahdollisuus ajaa kahta linjaa, joissa kummassakin on Cambio-kuorimakone. Tämän jälkeen puut joutuvat sivuttaissiirtopöydälle ja edelleen katkaisupöydälle, jossa pyörii kol-

Kuorinta suoritetaan kahdella Cambio-koneella, joista kuvassa nähdään suurempi

Tehtaan sisältä löytyi uudelle kuorimolle sen tarvitsema tila

Koulun 4-vuotiselta linjalta sai
päästötodistuksen 28 oppilasta

Uusia ammattimiehiä Högforsin Tehtaan Konepajakoulusta

Högforsin Tehtaan konepajakoulun 23:n lukuvuoden päättäjisiä vietettiin tehtaan seuratalossa 18. 12. Tilaisuudessa sai päästötodistuksen ammattipätevyyskirjoineen 28 ammattimiestä 4-vuotiselta ja kolme 2-vuotiselta linjalta.

Puheessaan koulun rehtori Pertti Jaanu mainitsi kuluneen vuoden olleen ylimenokauden koulun siirtyttyä uusiin, erinomaisiin opetustiloihin. Kohdistaessaan sanansa myös vastavalmistuneille ammattimiehille hän totesi heidän kehittyneen taidollisesti pätevien ammattimiesten tasolle. Opettajistossakin oli tapahtunut muutoksia. Lähes 18 vuotta koulun rehtorina toiminut insinööri Toivo Nissinen siirtyi sairauden takia eläkkeelle. Pitkänä rehtorikautenaan hän loi kouluun hengen, jota tullaan vaalimaan ja edelleen kehittämään, lausui rehtori Jaanu korostaen myös hänen merkittävää osuuttaan uuden koulurakennuksen saamisessa. Oppilaskunnan puheenjohtaja Esko Hätönen puhui oppilaiden puolesta todeten päätepisteen saavuttamisen opinnoissa vaatineen paljon työtä ja uutteraa aherrusta. Hän kiitti koulun opettajia, tehtaan insinöörejä ja työnjohtajia sekä vanhempia ammattimiehiä, joiden johdolla ja

opastuksella he olivat ammattiopintojaan harjoittaneet.

Tilaisuudessa kuultiin tehtaan orkesterin musiikkiesityksiä johtamaan kapellimestari Veikko Virta. Oppilaskunta esitti Pentti Riekin ohjaaman näytelmän. Liikunta-neuvoja Leo Savolainen jakoi koulun urheilukilpailujen palkinnot. Yleisöllä oli tilaisuus tutustua oppilastöiden näyttelyyn ja ammattinäytteiden esittelyyn.

Yli-insinööri E. Alander puhui opintonsa päättäneille todeten heidän saaneen pohjan, jolta on hyvä tulevaisuudessa ponnistaa eteenpäin. Hän kiitti koulun opettajia ja erityisesti insinööri Erkki Rickmania hänen pitkäaikaisesta työstään ammattioppilaslautakunnan puheenjohtajana. Yli-insinööri Alander ja rehtori Jaanu suorittivat todistusten ja stipendien jaon.

Stipendejä saivat seuraavat koulunsa päättäneet: hitsaaja Juhani Hyvärinen, viilaaja Pertti Kalatie, työkaluviilaaja Juhani Koskenperä, työkaluviilaaja Seppo Lappalainen, sorvaaja Timo Lundell, työkaluviilaaja Oiva Manninen, jyräjä Reijo Suominen, konepiirtäjä Reino Ukkonen, työkaluhioja Esko Wikström ja viilaaja Jaakko Örnberg.

Koulun muista oppilaista saivat

stipendejä seuraavat: Leo Koskinen, Mauri Parri, Veijo Laaksonen, Heikki Mäntynen, Tapio Oksa, Raimo Koivula ja Jorma Hag.

Päästötodistuksen saivat sorvaaja Antero Aalto, sorvaaja Timo Autio, hitsaaja Leo Gröndahl, viilaaja Kari Hagqvist, työkaluviilaaja Pertti Hakkarainen, sorvaaja Hannu Hartikainen, viilaaja Sulo Heiskanen, sorvaaja Unto Helenius, putkiasentaja Veli Helenius, hitsaaja Juhani Hyvärinen, sähköasentaja Esko Hätönen, työkaluviilaaja Kari Joki, viilaaja Pertti Kalatie, työkalusorvaaja Raimo Koivusilta, työkaluviilaaja Juhani Koskenperä, työkaluviilaaja Seppo Lappalainen, työkalusorvaaja Mauri Lehtonen, sorvaaja Timo Lundell, sähköasentaja Arto Malmberg, työkaluviilaaja Oiva Manninen, työkaluviilaaja Jaakko Pekkanen, työkalujyräjä Eero Saarni, jyräjä Reijo Suominen, sähköasentaja Usko Suominen, konepiirtäjä Reino Ukkonen, putkiasentaja Pauli Vesterinen, työkaluhioja Esko Wikström ja viilaaja Jaakko Örnberg.

2-vuotiselta huoltomieskurssilta valmistuivat seuraavat: sähköasentaja Seppo Pekkilä, autonapuasentaja Keijo Sikiö ja valimonapuasentaja Juhani Tammi.

Högforsin Tehtaan Teknillinen Kerho 25-vuotias

Högforsin Tehtaan Teknillinen Kerho vietti 25-vuotisjuhlaansa marraskuun 18:ntena. Se oli torstai, kuten kerhon jokaviikkoinen kokoontumisilta, mutta tällä kertaa oli siirrytty omasta huoneistosta seuratalon yläkerrasta alas saliin. Kerhon jäsenet olivat juhlimassa lähes 100-prosenttisesti. Myös useita kutsuvieraita oli juhlassa läsnä.

Kerhon puheenjohtaja, pääsuunnittelija Pentti Vaarasalo toivotti läsnäolijat tervetulleiksi ja myöhemmin illan kuluessa hän esitti laatimansa kerhon historiikin. Kuten tavallisesti kerhoiltojen, kuului myös tämän juhlan ohjelmaan esitelmä. Opettaja Reino Ollila kertoi Pyhäjärven historiasta. Seutu eli hiljaista maalaiselämää aina Kulonsuomäen kaivoksen perustamiseen ja tehtaan rakentamiseen saakka. Siitä lähtien Högfors on ollut keskuspaikka, jonka vaikutus on tuntunut laajalti ympäristöön.

Isännöitsijä C. J. Cedercreutz totesi puheessaan, että Suomi on erilaisten kerhojen ja yhdistysten luvattu maa. Useat niistä viettävät kituvaista elämää, mutta ei suinkaan tämä kerho, jonka toiminta

on päivittäin ollut aina vilkasta ja tuloksellista. Kerho on tarjonnut jäsenilleen virkistystä, mutta myös suoranaista hyötyä ammattiasioiden täydentäjänä, mikä on koitunut myös tehtaan hyväksi. Puhuja toivotti kerholle mitä parhaita jatkkoa.

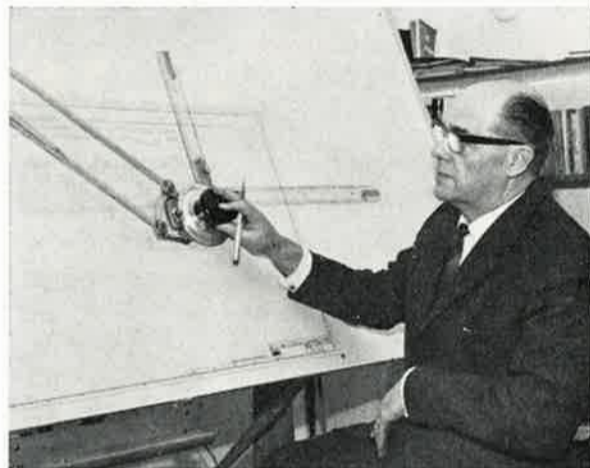
Musiikista huolehti juhlassa Högforsin Tehtaan orkesteri Veikko Virran johdolla. Ohjelman lomassa tarjottiin kahvit.

Teknillinen Kerho perustettiin välirauhan aikana marraskuun 17 päivänä 1940. Vaikuttimina oli varsinkin kaksi seikkaa, jotka ovatkin antaneet kerhon toiminnalle suuntaviivat. Yhteistyössä tehtaan eri osastojen välillä oli toivomisen varaa. Tarvittiin läheisempää keskustusta ja ajateltiin, että yhteinen kerho voisi tätä asiaa auttaa. Toisaalta toivottiin kerhon tarjoavan tilaisuuksia vapaa-ajan virkistävään ja hyödylliseen käyttöön.

Kerhon perustamista valmistelevan toimikunnan puheenjohtajana oli kerho-aatteen isä, käyttöinsinööri Klaus Järnefelt. Kerhon ensimmäiseen johtokuntaan valittiin puheenjohtajaksi valumestari Kaarlo Enqvist ja vakinaisiksi jäseniksi

E. Nyström, E. Evilä, K. Saarikoski, K. Järnefelt, B. Pettersson sekä O. Malin.

Haukkamäestä kerho sai itselleen oman huoneiston. Ankaran asuntopulan aikana se oltiin vähällä menettää, mutta lopulta vuokralautakunta ymmärsi kerhon toiminnan tarpeellisuuden ja antoi kerhon pitää tyyssijansa. Myöhemmin kerho sai käyttöönsä seuratalon yläker-

Teknillisen kerhon nykyinen puheenjohtaja pääsuunnittelija Pentti Vaarasalo

ran. Se vastaakin erinomaisesti tarkoitustaan paitsi silloin kun torstai-iltaan saapuu väkeä enemmän kuin tuvan täydeltä.

Kerhon toinen tukikohta on Mustikkamäki, tehtaan toimihenkilöiden käyttöön luovutettu kesävierailu- ja virkistyskeskus. Tämä Ruokjärven rannalla sijaitseva 7 hehtaarin tila ostettiin v. 1950. Pienen asuinrakennuksen lisäksi oli tilalla karjasuoja, aitta, sauna ja lato. Pääasiallisesti talkoovoimin pantiin paikat pian kuntoon. Navetasta tehtiin viihtyisä tupia liesineen ja avotakkoineen ja makuupaikkoja järjestyi rakennukseen 24. Sauna kunnostettiin, rakennettiin laiturit, tehtiin pelikenttiä ja istutettiin kaloja järveen. Nytkin on Mustikkamäessä uusi teknikko Olavi Haanpään piirustusten mukaan tehty upea sauna, jota myös tehdas käyttää edustussaunana.

Jo v. 1943 sai alkunsa kerhon

Opettaja Reino Ollila esitelmöi 25-vuotisjuhlassa Karkkilan seudun historiasta

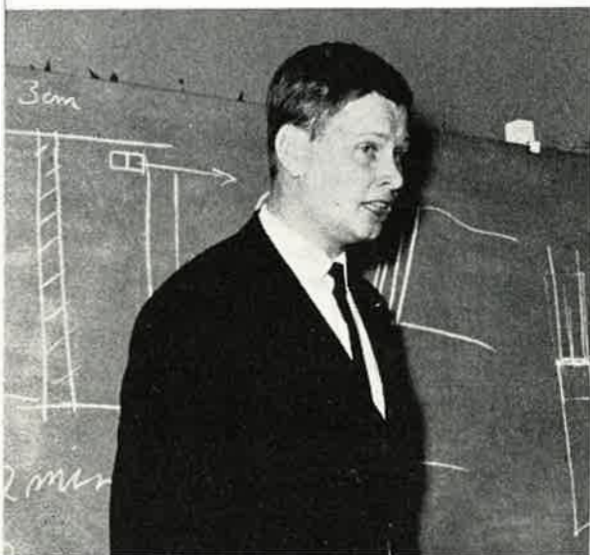
torstai-ilta. Pian se vakiintui joka-viikkoiseksi kokoontumistilaisuudeksi. Keskeisenä ohjelmanumerona on aina esitelmä, joko yleisluento tai tehtaan toimintaan läheisesti liittyvä. Monet nimikuulut luennoitsijat ovat käyneet kerhossa puhumassa, mutta yhtä mielellään kuullaan myös kerhon omien jäsenten esityksiä. Torstai-illan ohjelmaan kuuluu myös filmiesityksiä tai jotain muuta joko opettavaista tai hupaisaa. Onnistuneella tavalla on tässä viikkokokouksessa osattu yhdistää hyöty ja huvi.

Kerho onkin aina vakavasti suhtautunut ammattikasvatukseen. Kerhon valitsema koulutustoimikunta yhdessä johtokunnan ja konepajakoulun rehtorin kanssa huolehtii kerholaisten ammatillisesta jatkokoulutuksesta. On järjestetty erilaisia kursseja, opintoretkeilyjä, kartutettu kerhon kirjastoa ja järjestetty luentotilaisuuksia. Tuskinpa maamme teollisuuden piiristä löytää montakaan yhtä elinvoimaista kerhoa, jossa koulutuksella on niin keskeinen sija silti jäsenmäärän pysyessä suurena ja jatkuvasti

vain kasvaessa. Tällä hetkellä kerhon jäsenmäärä lähentelee kahtasataa. Kerhon nimen mukaisesti jäsenet edustavat tehtaan insinööri- ja teknikkokuntaa, mutta myös konttori on edustettuna.

Kerhon hyväksi aktiivisesti toimineista muodostuisi pitkä luettelo. Tyytykäämme mainitsemaan vain puheenjohtajat: Kaarlo Enqvist, Into Laitio, Toimi Vuokko, Toivo Nissinen (1952—1964) ja nykyisin Pentti Vaarasalo. Vuodesta 1952 alkaen on sihteerinä toiminut Lauri Mustila.

Räjätystöiden uudet järjestysohjeet

Dipl.ins. R. Vuolio Räjähdyssainekonttorista luennoimassa Kuusankosken tehtaiden rakennusosastojen insinööreille ja mestareille

Tarkkaavaista kuulijakuntaa Voikkaan mestarikerhon salissa

Kuluvan vuoden alusta astuivat voimaan räjätystöiden uudet järjestysohjeet. Toimenpide oli välttämätön, sillä vanhat v. 1927 vahvistetut ohjeet olivat jo niin pahasti ajastaan jäljessä, että ne aiheuttivat suurta epävarmuutta, jopa lain rikkomista, kun louhintatöiden suuruus ja suoritustapa ovat aivan oleellisesti viime vuosikymmenien aikana muuttuneet.

Koska uudet järjestysohjeetkin kaipaavat lisäselvityksiä ja koska saattaa syntyä myös tulkintaerimielisyyksiä, järjestettiin Kuusankosken tehtailla sekä Kymin että Voikkaan rakennusosaston insinööreille ja mestareille luento- ja opastustilaisuus. Luennoitsijana toimi dipl. ins. R. Vuolio Räjähdyssainekonttorista.

Jokaisen työn oikeaan suorittamiseen liittyy oleellisesti työn turvallinen suorittaminen. On siis otettava huomioon työn tapaturmavaarat ja toimittava niin, että niiltä vältty-

tään. Myös räjähdykset voidaan suorittaa näin, sillä niihin liittyvät vaaratekijät tunnetaan.

Useimpiin räjätystöissä sattuneisiin onnettomuuksiin ovat olleet syynä inhimilliset tekijät. Näillä ei tarkoiteta vain niitä virheellisiä ja puutteellisia toimintoja, joita työn suorittajat tekevät. Inhimillinen syy saattaa johtua puutteellisesta tai huonosti suoritetusta neuvonnasta ja ennen kaikkea pätevien työturvallisuusohjeiden puuttumisesta.

Valitettavan usein on myös jouduttu toteamaan, että työntekijät tietoisesti ovat rikkoneet annettuja turvallisuusohjeita. Tästä syystä on tärkeätä, että kaikki räjätystöitä koskevat työturvallisuusohjeet tulevat myös lainsäädäntöteitä asetuk-sissa määrätyiksi ns. järjestysohjeina, jolloin jokainen niitä vastaan rikkova tietää myös menettelevänsä lain vastaisesti ja saattavansa joutua edesvastuuseen sekä tapaturman sattuessa menettävänsä oikeuden vakuutuskorvauksiin.

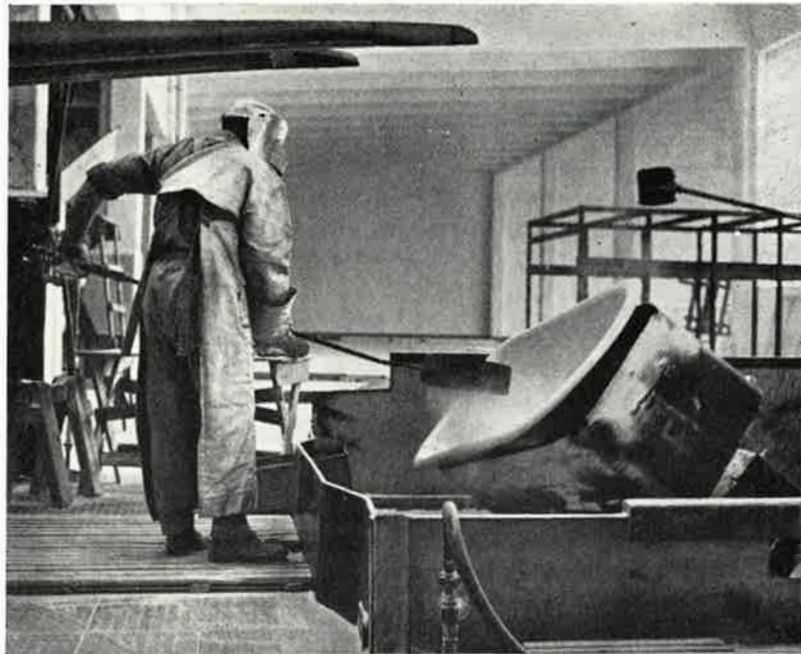
Uusi Högfors-elokuva

Vuonna 1957 filmattu elokuva 'Högfors valaa', jota on vuosien varrella esitetty lukemattomia kertoja, on siirretty arkistoon. Se on nyt saanut seuraajakseen uuden Högfors-elokuvan, joka filmattiin viime kesän aikana. Sen on Högforsin tilauksesta tuottanut Studio 6. Ohjaus on Felix Forsmanin ja käsikirjoitus Jussi Puhakaisen. Elokuvan pituus on 325 m ja kesto aika 29 minuuttia.

Uusi Högfors-filmi esiteltiin arvovaltaiselle kutsuvierasjoukolle pääkaupungissa joulukuussa. Myöhemmin myös karkkilalaisille järjestettiin kaksi näytäntöä ja tähän mennessä elokuva on varmaan ennättänyt pyöriä jo lukuisia kertoja. Se kuuluu Högforsin kiertävän näyttelyauton esittelyaineistoon. Sitä tullaan esittämään myös messuilla sekä näyttelyissä. Yksi kopio annetaan kauppa- ja teollisuusministeriön käyttöön opetusfilmiksi.

Eräänä tammikuun iltana oli tehtaan seurataloon kutsuttu karkkilalaisia: kauppalamoimiston ja muiden virastojen, toimistojen ja pankkien virkailijoita, kauppiaskuntaa, sanomalehtimiehiä ja muita paikkakunnan julkisen elämän edustajia katsomaan uutta Högfors-filmiä. Tervehdyspuheessaan konttoripäällikkö Erik Karling mainitsi, että arkiaamuisin lähes kolmannes paikkakunnan koko asukasmäärästä suuntaa kulkunsa Närön peltojen takana sijaitsevaan 'kuoppaan', johon Högforsin tehdaslaitokset ovat piiloutuneet niin taitavasti, että Karkkilassa kävijät tuskin huomavat koko tehdasta. Tosin pari vuotta sitten tehdas sai kattojensa yläpuolelle valomainoksen. Tämän teollisuusfilmin tarkoituksena on tehdä Högforsia tunnetuksi ja varmaan se tarjoaa mielenkiintoista nähtävää monelle karkkilalaisellekin. Puhuja mainitsi kotipaikkakunnan yleisölle myös muutamia aivan tuoreita Högforsin toimintaa valaisevia lukuja. Högfors-ryhmän tuotanto oli viime vuonna 35 250 tonnia, josta päätehtaan osalle tuli 23 600 tonnia eli 67 prosenttia. Hög-

Monet työvaiheet Högforsin tehtaissa tarjoavat kameramiehelle kiitollisia kuvauskohteita

forsin kaikissa tehtaissa oli vuoden vaihteessa 2 600 henkeä, joista 1 748 eli 67 prosenttia — siis sama suhde kuin tuotannon osuus — tuli Karkkilan tehtaalle osalle.

Aluksi elokuvassa nähdään Högforsin tuotantolaitokset ilmasta käsin kuvattuna. Sitten siirrytään Högforsin tehtaalle jyhkeän muistomerkin masuunin ääreen ja välittömästi tehtaalle seinien sisäpuolelle sulan raudan pariin. Vaikuttavina, värikkäinä näkyminä etenee kuvakertomus asiallisen tekstin ja työn pauhua säestävän musiikin myötä kupoliuunin panostamisesta valmiisiin tuotteisiin saakka. Myös Högforsin SG-rauta esitellään ja katsoja saa tietää, että tämän 'merkillisen' raudan ominaisuuksia ovat teräksen lujuus ja sitkeys, mutta myös valuraudan korroosiokestävyys. Valimon hehkulle ja pimeydelle on puhdas ja ilmava laboratorio täydellinen vastakohta. Yleensäkin filmissä tulee esille ne moninaiset keinot, millä laatua prosessin edistytessä valmiiksi tuotteeksi jatkuvasti tarkkaillaan. Numerotietoja luetaan niukasti, mutta ne ovat sitä valaisempia. Niinpä kerrotaan, että valimon kahdessa kupoliuunissa sulatetaan päivässä rautaa yli sata tonnia ja että vuosittain käytetään muottien tekeen 10 000 tonnia hiekkaa. Välähdykset tehtaalle koulutustoiminnasta

ammattikoulun uusissa suojissa saavat varmaan monen nuorukaisen haaveilemaan sellaisen opin saamisesta.

Salon tehtaalla ovat tehokkaat automaattiset koneet valttia. Mutta automaattisuudesta huolimatta ne tarvitsevat avukseen näppäriä työntekijöitä, valvojia ja huoltomiehiä. Heinolan tehtaalle esittely alkaa piirustuskonttorista, minkä jälkeen nähdään, miten piirustus muuttuu suureksi teräslevykattilaksi, joka suurena valmiina yksikkönä kuljetetaan määränpäähen pitämään huolta kokonaisen asutusalueen lämmöntarpeesta. Tuttuja tuotteita ovat katsojille levy- ja pylväsradiaattorit sekä kaasuliedet, eriskummallisempia sen sijaan esimerkiksi lämmönvaihtimet. Täälläkin koneiden työkyvystä mainitaan pari mielenkiintoista lukua. Lähes puoli miljoonaa neliötä levyradiaattoreita syntyy vuodessa yhdellä radiaattorilinjalla ja pylväsradiaattoreiden hitsausta suorittavassa koneessa kertyy hitsausaumaa viisi kilometriä päivässä.

Toivomme uudelle elokuvalle paljon katsojia. Högfors-filmi kertoo vakuuttavalla tavalla, että niin Högforsin vanhoja perinteitä edustava päätehdas Karkkilassa kuin nuoret Salon ja Heinolan tehtaalla ovat korkeatasoisia ja elinvoimaisia metallialan tuotantolaitoksia.

Kolme kultamitalimestä

Högforsin Tehtaan ansiomerkkien jakojuhlissa sai kolme miestä kultamitalin 50-vuotisesta palveluksesta yhtiössämme. Nämä veteraanit, v. 1901 syntyneet Artturi Liljegren, Martti Vathén ja Lennart Virtanen, ovat yhä työssä ja siirtyvät vasta tämän vuoden aikana 65 vuotta täytettyään eläkkeelle. He ovat siis nuorena alkaneet ja uskoon palvelleet. Esittelemme tässä lukijoillemme nämä uusimmat kultamitalimiehemme.

Artturi Liljegren on högforsilainen kolmannessa polvessa. Hänen isänsänsä oli tullut Ruotsista ja toimi kaivosvoutina Kulonsuonmäen rautakaivoksella. Hänestä kertoo Högforsin Tehtaan historia, että hän oli todellinen mestari saamaan kymmenen miehen ryhmällä huipputuloksia. Jokainen osasi käyttää taitavasti niin poraa kuin lekaakin. Liljegrenit saivat haltuunsa Vähäveden perintötilan, mutta tehdas näytteli kuitenkin tärkeätä osaa heidän elämässään. Niinpä Artturi Liljegrenin isä ajoi tehtaalta puuta ja hiiliä ja muuta rahtia. Jokapäiväinen leipä oli kuitenkin lujassa ja kun Artturi-pojan isä sairastui isoonrokoon, oli pojan jo 12-vuotiaana aloitettava ansion hankkiminen. Kesäisin hän teki maatöitä ja oli talvisin tukkimetissä. Aamupimeässä poikanen lähti tukin tekoon, useinkin peninkulman päähän ja palasi uupuneena illan pimennyttyä takaisin. Se oli kovaa, mutta se myös karaisi ja teki nuorukaisesta sitkeän ja sisukkaan.

Pelloilta ja metsästä johti Artturi Liljegrenin tie hieman rahakkaampiin hommiin, ensin vähäksi aikaa rautatielle ja sitten tehtaanseen. Aluksi hän työskenteli rakennusosastolla ja emalilaitoksella,

Artturi Liljegrenin kilpailumatkat ulottuivat mailista maratoniin, mutta onpa myös palkintokokoelma komea

mutta sitten hänestä tuli sulan raudan kuljettaja. Hän oli ensimmäinen, joka alkoi kokeilumielessä siirtää trukilla sulaa rautaa kupoliuuneilta valupaikalle. Tämän jälkeen hänestä tuli automies ja hyvin hän on tämän tehtävän hoitanutkin, koska on saanut AK:n hopeisen sekä kultaisen ansiomerkkin.

Mitaleista puheen ollen Liljegrenillä on niitä ja muita palkintoja kokonainen kaapillinen ja kunniakirjoja seinällä pitkä rivi. Hän on ollut innokas urheilija, ennen kaikkea juoksija, jonka kilpailumatkat ovat ulottuneet mailista maratoniin. Parhaat matkat olivat 5 000, 10 000 ja 25 000 m. TUL:n mestaruuksia hänellä on juoksuissa toistakymmentä ja myös hiihdossa useita. Tulokset eivät tietenkään olleet sellaisia kuin nykyisin, mutta ei ollut valmentajiakaan hiomas- sa tyyliä. Tämä ei kuitenkaan ollut esteenä harjoittelulle. Liljegren kertoi, että noina hänen parhaina urheiluvuosinaan pitivät Karkkilassa TUL:n ja SVUL:n seurat yhteisiä harjoituksia ja yhdessä käytiin treenauksen päälle tehtaan saunassa. Ja kun toisella seuralla oli kilpailut, toimivat toisen seuran jäsenet toimitsijoina.

Liljegrenillä riitti tarinaa mitaleistaan ja palkinnoistaan. Niihin

liittyi hänelle rakkaita muistoja nuoruutensa ja miehuutensa päivistä. Kysimme rva Liljegreniltä, miten hän oli suhtautunut miehensä kilpailumatkoihin. Kyllä hän oli napisematta jäänyt pyhän seutuvina kotiaskareittensa pariin. Olihan urheilu hyvä ja kehittävä harrastus ja miehellä usein kotiin tuotavaa, palkintoja saavutuksistaan. Mutta nyt rva Liljegren ei ole enää yhtä ihastunut palkintokokoelmaan. Pula-ajan huonoja aineita kun ovat, pyrkivät nopeasti himmenemään. Vähän päästä pitäisi niitä kiillottaa. Tämä taisi sentään olla enemmän leikkipuhetta, sillä meistä tuntui, että mielellään noita entisiä aikoja ja menestyksiä kilpaken- tillä kummatkin muistelivat.

Toinen kultamitalimies Martti Vathén on syntyisin Vihdistä, josta hän jo 8-vuotiaana muutti Karkkilaan. 13-vuotiaana hän joutui jo valimoon tehden puolia päiviä. Yltä päältä likaisena juostiin sitten kotiin, jossa alkeellisista pesumahdollisuuksista huolimatta täytyi joka arkipäivä suorittaa täys- pesu. Sen jälkeen painuttiin ulos hiihtämään tai juoksemaan vuoden- ajasta riippuen. Raskaasta aamupäivästä huolimatta nuo poikavuodet tuntuivat jättäneen mieluisat muistot. Tärkeä käännekohta Vathénin

elämässä oli siirtyminen valimosta rakennuspuolelle maalarin oppiin. Yli 40 vuotta hän on toiminut maalarina ja joutunut pääasiassa kunnostamaan yhtiön omia asuntoja. Niitä on lähes 200 ja Vathén on ennättänyt kiertää ne jo moneen kertaan. Hänen ystävällisistä kasvoistaan ja nauravista silmistään kuvastuu tyytyväisyys.

Kolmatta mitalimestä emme löytäneet Karkkilasta, vaan meidän oli mentävä Hyvinkäälle saakka. Matka olisi oikeastaan pitänyt tehdä Högforsin omalla junalla ja kaiken

lisäksi tavaravaunujen välissä seisoen kipakasta pakkasesta huolimatta. Niin joutui aikanaan Lennart Virtanen työskentelemään kulkiessaan junamiehenä Hyvinkään ja Karkkilan väliä. Alamäissä oli jarrutettava, jottei juna olisi riistäytynyt liialliseen vauhtiin, asemalla ja lastauspaikoilla taasen hypättävä kytkemään vaunuja junaan tai erottamaan niitä. Virtasella oli talvisin kyllä yllään lämmin turkki, jonka harmaa, tuuhea karva oli runsaan kymmenen sentin pituinen. Tuolloin elettiin kuulun kamariherra Linderin aikaa. Tämä suunnattoman suuren Kytäjän kartanon omistaja, ylimys ja liikemies oli tuonut turkit rautatiensä junamiehille jostakin kaukaa Venäjänmaalta.

Lennart Virtanen varttui aiku-

seksi tuossa Linderin valtakunnassa. Hän syntyi Kytäjällä, joka silloin kuului Nurmijärven pitäjään. Työskenneltyään jonkin aikaa sahalla hän siirtyi alkuvuodesta 1917 rautatielle junamieheksi. Kapearaisella rautatiellä oli tuohon aikaan paljon liikennettä. Tehtaalta ei kyläkään tullut valutavaraa päivässä kuin vaunu tai pari, mutta halkoja ja sahatavaraa oli kuljetettavana sitä enemmän. Kytäjän kartanon sahalle ja laajoihin metsiin virtasi miehiä lähipitäjistä ja kauempaa-kin. Suurimmillaan oli kartanon metsätoissa puolitoistatuhatta miestä ja puolituhatta hevosta. Halkopinoja oli asemilla ja lastauspaikoilla sekä pitkin radan vartta. Hyvinkäällä halot jouduttiin lastaamaan uudelleen ja kuljettamaan pääasiallisesti Helsinkiin. Sinne vietiin myös maitoa ja muita elintarvikkeita. Koko luoteinen Uusimaa eli, kehittyi ja vaurastui tämän radan ansiosta.

Kamariherran aikoja muistellesaan Virtanen kertoi, että Linderillä oli oma matkustajavaunu. Se oli varustettu ikkunoilla ja sitä nimettiin lasivaunuksi. Se oli jaettu kahteen puoliskoon, II:een ja III:een luokkaan. Edellinen oli tietenkin herraa ja hänen vieraitaan varten, jälkimmäinen herran palvelijoita varten, joita hänellä oli matkoillakin mukanaan puolisen tusinaa. Linderin vaunua ei liitetty tavalliseen aikataulun mukaiseen sekajunaan, vaan se kulki aina omalla salonkijunanaan.

Lennart Virtanen menestyi hyvin rautatiellä. Junamiehestä hän yleni konduktööriksi ja 10 vuoden rautatieläispalveluksen jälkeen hänestä tuli Kytäjän aseman hoitaja ja muutama vuosi myöhemmin hän siirtyi radan suurimmalle väliasemalle Läyliäisiin samanlaiseen tehtävään. V:sta 1951 hän on ollut kapearaitaisen toisen päätepesteen Hyvinkään asemapäällikkönä.

Eipä uskoisi, että nämä Hyvinkään—Karkkilan rautatien tomerat virkamiehet siirtyvät pian eläkkeelle: puoli vuosisataa palvellut asemapäällikkö Lennart Virtanen (oik.) ja liikennepäällikkö Vilho Heinonsalo, hänelläkin 44 yhtiöläisvuotta takanaan

Pitkänä palvelusaikanaan on maalarimartti Vathén ennättänyt kunnostaa tehtaan asunnot moneen kertaan

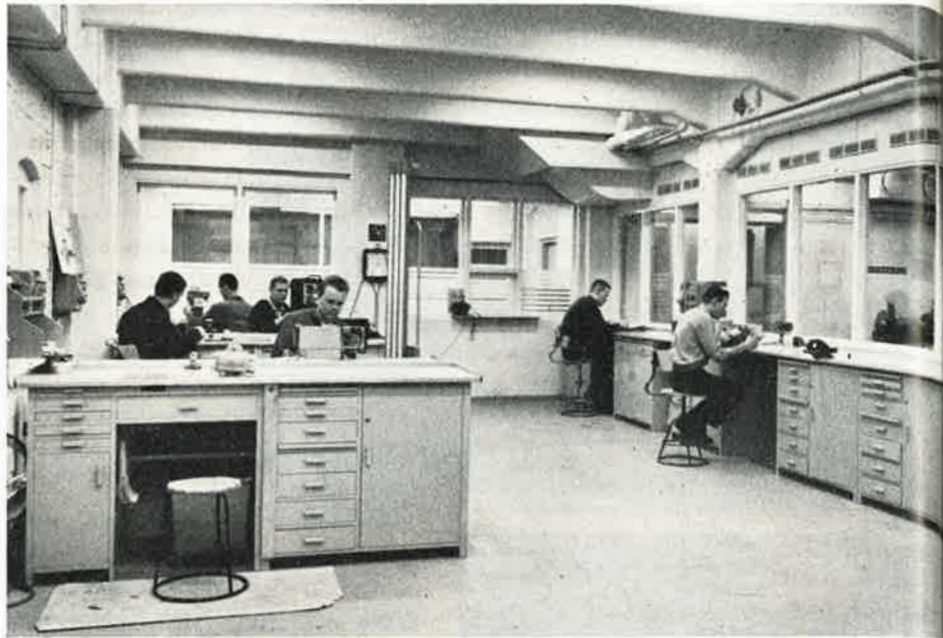
Suuresti ovat rautatien asiat Virtasen puolen vuosisadan palvelusajan kuluessa muuttuneet. Matkustajaliikenne on loppunut, samoin puutavaran kuljetus, mutta Högforsin Tehtaan tuotannosta edelleenkin noin puolet kuljetetaan tätä omaa rautatietä pitkin lastattavaksi Hyvinkäällä valtionrautateiden vauhuihin. Huomattava osa tehtaan raaka-aineista kuljetetaan päinvaltaiseen suuntaan. Vuotuinen kuljetus nousee noin 50 000 tonniin, josta 'siviililiikennettä' on 25 prosenttia. Hyvinkään—Karkkilan rautatieliikenteen loppumista on moneen kertaan ennustettu, mutta rata on jatkuvasti osoittautunut välttämättömäksi ja pyörät pyörivät edelleen.

Keskusmittari- korjaamo uusissa suojissa

Vanha ja uusi tuntuvat viihtyvän hyvin rinnakkain ainakin siitä päätellen, että Kuusankosken tehtaiden vanhimmassa säilyneessä rakennuksessa Kuusaan saaren entisessä pahvikuivaamossa on usean vuoden toiminut automatiikan aikakautta edustava mittarikorjaamo. Mikä lie mittarimiehillä vetovoima historialliseen ympäristöön, kun he ovat jälleen vallanneet korjaamolleen avarat tilat toisesta melkein yhtä vanhasta rakennuksesta, Kymintehdaan keskusvarastosta, joka niin ikään on erittäin edustava ja komea muistomerkki viime vuosisadan lopun tehdasarkkitehtuurista.

Mutta millaiset puitteet tällainen vanha rakennus tarjoaa uuden- aikaista tekniikkaa palvelevälle korjaamolle. Onko sijoitus tilapäisen tuntuinen ja epäkäytännöllinen. Päävastoin tämä tapaus on oivalinen näyte siitä, miten vanhoja tiloja ulkokuorta rikkomatta voidaan saneerata — nykyajan muotitermiä käyttäksämme — ja käyttää hyvin hyödyksi uusiin tarkoituksiin.

Tämä keskusmittarikorjaamon uusi huoneisto sijaitsee varastora-

Uuden keskusmittarikorjaamon
hienomekaaninen työpaja

kennuksen toisessa kerroksessa paloaseman puoleisessa päässä. Sinne johtavat tilavat portaat. Sisään astuttaessa ensivaikutelma on avara ja valoisa. Ei ole tingitty neliöistä, vaan tuntuu siltä kuin olisi pantu ainakin metri kanttiinsa välttämättömäksi lasketun tilan päälle. Korjaamon 300:n neliön käyttö on ratkaistu erittäin onnistuneella tavalla. Tila on jaettu hienomekaanisen, karkeamekaanisen ja elektronisen työpajan kesken käyttämällä ikkunallisia väliseiniä. Korjaamon päälliköllä ja työnjohdolla on omat rauhahallit huoneensa. Myös varasto-

tilaa on riittävästi. Paksut tiiliseinät pitävät tehtaan melun melkein kuulumattomissa, vaikka ollaankin aivan Kymintehdaan sydämessä. Parempia työolosuhteita ja työrauhaa voidaan tuskin toivoa.

Kuten edellä jo kävi ilmi, tämä on keskusmittarikorjaamo. Sen työkenttään kuuluvat kloori- ja spritehdas, kaikkien tehtaiden elektronilaitteiden huolto sekä erikoismittaukset. Keskuskorjaamon lisäksi Kymin paperitehtaalla, sulfiittiseluloosatehtaalla, höyryosastolla sekä Kuusanniemen tehtaalla ja Voikkaan paperitehtaalla sekä höyryosastolla on omat pienet mittarikorjaamonsa. Ei myöskään vanhaa Kuusaan saaren korjaamoa ole hyljätty, vaan sitä käytetään lähinnä opetustarkoituksiin. Parhaillaan on menossa mittarimekaanikkokurssi. Se alkoi viime elokuussa ja päättyy tänä keväänä. Runsas puolet opetustunneista käsittää mittaus- ja säätötekniikan käytännöllistä harjoittelua, joten opetuskorjaamo on tarpeen. Teoreettisten aineiden opetus tapahtuu ammattikoulussa. Kurssilla on 15 nuorukaista, jotka valittiin 40:n hakijan joukosta. Nykyisin Kuusankosken tehtaiden mittarikorjaamoiden henkilökunnan vahvuus on viitisenkymmentä miestä.

Elektroninen työpaja. Henkilöt vasemmalta mestari Vilho Hämäläinen, mittarikorjaamon päällikkö Leo Lehtonen ja radiomekaanikko Pertti Palmu

Move-90 esittäytyy

Kuusankosken tehtaiden oma rautatieliikenne lisääntyi suuresti Kuusanniemen selluloosatehtaan ja uuden tehdasradan sekä keskusratapihan valmistuttua. Etukäteen oltiin selvillä siitä, että yhtiön kolme Move-5 moottoriveturia eivät kykene selviytymään kaikista järjestelytöistä eikä tehtaiden ja keskusratapihan välisestä liikenteestä ja siksi päätettiin tilata uusi moottorivetururi. Sitä odotellessa turvaututtiin lainaveturiin.

Nyttemmin tullaan jälleen omilla vetureilla toimeen, sillä tammikuun 21 päivänä saapui Tampereelta Kuusankoskelle Valmetin toimittama uusi moottorivetururi Move-90. Se on muunnos valtionrautateiden moottoriveturityypistä Sr 12, jota käytetään sekä matkustaja- että tavarajunaliikenteessä. Eroavuudet ovat kuitenkin melkoiset, sillä tätä veturia tarvitaan nimenomaan vaihtotyöhön ja laskumäkityöskentelyyn. Niinpä sen korkein sallittu nopeus on vain 61 km tunnissa, mutta voimakkaan moottorinsa ja raskaan painonsa ansiosta se kykenee vetämään 1300 tonnin painoisen junan, jota raskaampia rautateillämme ei liikennöikään. Move-90:n ranskalaisen MGO-dieselmoottorin teho on 1050 hv ja veturin

Veturinkuljettaja
Viljo Pesu näkee
Move-90:n
korkealla
sijaitsevasta
ohjaamosta kauas
ja joka suuntaan

paino 71,5 tonnia. Tämä keltaiseksi maalattu yhtiön tunnuksin varustettu voimanpesä on juhlallinen ilmeyst. Siinä on pituutta 14 m ja korkeutta ohjaamon kohdalla 4,4 m. Veturiin ei nousta tavalliseen tapaan ohjaamon kohdalta sivuilta vaan sinne päästään askelmia myöten sekä veturin edestä että takaa. Tilava ohjaamo on varustettu kaikkiin neljään suuntaan suurilla näköalaikkunoilla. Kuljettajaa varten on kaksi istuinta ja kummankin edessä samanlaiset mekaanisesti toisiinsa kytketyt tehonsäätäjä- ja jarrulaitteet. Junan kulkusuunta ja kulloinkin suoritettavan tehtävän laatu ratkaisevat, kumpaa istuinta

ja laitteita kuljettaja käyttää. Ohjaamo on varustettu lukuisilla mittareilla ja säätäjillä sekä merkkivaloilla. Kovalla pakkasellakin se pysyy lämpimänä. Mukavuuksiin kuuluu pesuallas vesijohtoineen.

Auton rattia
muistuttava pyörä
on tehonsäätäjä

Move-90:n kuljettajat koulutettiin uutta ajokkiaan varten. Matka Tampereelta Kuusankoskelle muodostui koeajoksi myös veturille, joka sai kuljetettavakseen tavarajunan Tampereelta Riihimäelle ja toisen sieltä Lahteen. Perillä uusi Move joutui jo tulonsa jälkeisenä päivänä töihin ja on siitä lähtien ahkeroinut kolmessa vuorossa käyttötuntien noustessa vuorokaudessa jopa 20:een. Pääasiallisesti Move-90 joutuu työskentelemään keskusratapihalla, mutta se tekee sieltä matkoja myös kaikille Kuusankosken tehtaille.

Kirkaankeltainen,
mustalla raidalla
koristettu jättiläis-
Move suorastaan
vetää huomion
puoleensa

Suuri puutavara-alus Hallan laiturissa

Neuvostoliittolainen
puutavara-alus Ir-
shales ja sen kap-
teeni Nikita Zin-
chenko

komea alus oii laiturissa jäiden ympäröimänä, lastaamassa sisäänsä Hallan puutavaraa ja sudennahkaturkkinen vahti kannellaan.

Irshales on rakennettu Valmetin Pansion telakalla Turussa ja valmistui lokakuussa 1962. Sen pituus on 102 metriä ja leveys 14 metriä. Laiva pystyy kuljettamaan 1 050 standarttia puutavaraa. Sen kantavuus on 2 900 bruttorekisteritonnia. Irshales on moottorialus, joka on rakennettu 'korkeimpaan jääluokkaan'. Se merkitsee, että Irshales on jäävahvistettu ja pystyy kulkemaan vaikeissakin jääolosuhteissa. Se on rakennettu erityisesti puu-

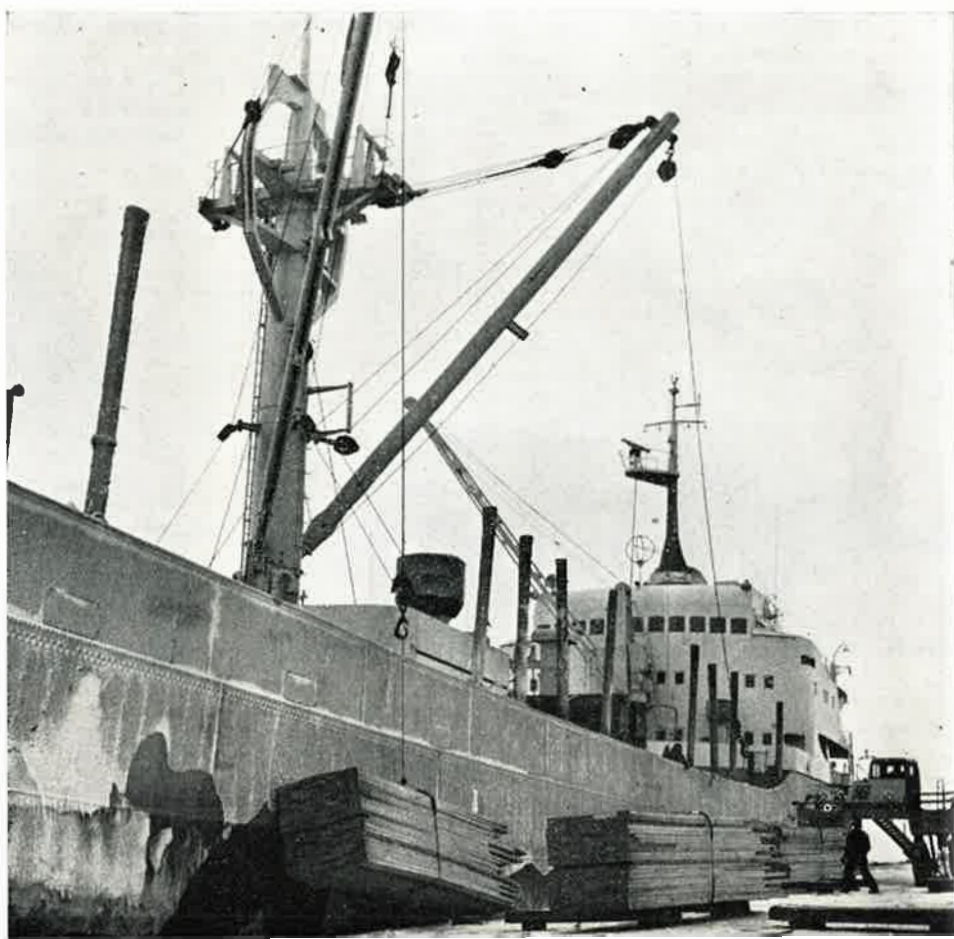
tavaran kuljetusta varten, mutta ottaa tarvittaessa muunkinlaista lastia, kertoi Hallan laivauspäällikkö P-E. Löf.

Irshales kuuluu Neuvostoliiton kauppalaivastoon, joka on tulossa rahtimarkkinoille kilpailemaan rahdeista mm. saksalaisten ja hollantilaisten kanssa, jotka kuljettavat etenkin suomalaista puutavaraa. Irshalesin varustamo on Baltic Steamship Line, Leningrad. Mainittakoon, että samalle varusta-

Irshales lastasi Hallan puutavaraa vietäväksi Amsterdamiin N.V. Noord Europeesche Houthandel'ille

Melkeinpä arktinen kylmyys valitsi Hallan satamassa tammikuun alkupäivinä, kun laituriin oli saapunut kaukainen vieras, neuvostoliittolainen puutavara-alus 'Irshales'. Olosuhteet olivat todella sopivat tälle jäämerien tuttavalle, tosin suomalaista tekoa olevalle alukselle, joka kesäkuukausina seilaa pohjoisnavan tuntumassa halkoen Itä-Siperian, Nordenskiöldin ja Barentsin meriä. Irshalesin saapuminen Hallaan oli tapaus nimienomaan sen takia, että alus on suurin Hallan laiturissa tähän asti käyneistä. Eipä siis ihme, että halusimme tutustua siihen lähemmin.

Huuruisesta horisontista lähestyi Hallan rantaa Irshalesin itselleen murtama väylä. Harmaa, asiallisen

molle kuuluu viime kesänä valmistunut m.s. Alexandr Pushkin, 20 000 bruttorekisteritonnin matkustajalaiva, joka tänä vuonna aloittaa säännöllisen liikenteen Leningradista Montrealiin poiketen myös Helsingin satamassa.

Nousimme jäiseltä laiturilta laivaan. Mustaan sudennahkaturkkiin pukeutunut kansivahti teki meihin todella vaikutuksen, sillä hän oli kuin elävä hahmo Venäjän kirjallisuudesta. — Vastaanotto oli välitön ja ystävällinen. Laivan kapteeni

kesäkuukausina he ensi sijassa kuljettavat puutavaraa Siperian pohjoisrannikolta Perekin ja Vienanmeren välisen alueen satamista Länsi-Eurooppaan ja muuallekin. He ovat purjehtineet mm. Jeniseijokea ylös Igarkaan saakka, joka on eräs Neuvostoliiton tärkeimpiä puutavarasatamia. Laiva on saanut nimensäkin erään Etelä-Siperiassa olevan puutavarakaupungin mukaan. Talvisaikaan he sen sijaan purjehtivat etelämpänä, Itämerellä ja Pohjanmerellä kuljettaen lastia

Keittiön puolta hallitsevan komean kokin maukkaita ruokia kelpasi maistella

Yliperämies
Valentin Shirshin
aikoi Amsterdamiin
tultuaan tutustua
sikäläisiin taide-
museoihin.
Vasemmalla
tarjoilijan tehtäviä
laivassa hoiteleva
Tamara-rouva

Nikita Zinchenko oli ruskeasilmäinen, keskikokoinen, Volgan varrella Kuibyshevissä syntynyt. Päätettyään opintonsa 1951 Leningradissa hän oli jo viidentoista vuoden ajan kyntänyt meriä. Hänen kotipaikkansa oli niin ikään Leningrad, kuten laivan ja sen 32-henkisen miehistönkin. Merikapteeni Zinchenko tunsu laivansa viimeistä pulttia myöten, sillä hän oli ollut Pansion telakalla tutustumassa siihen jo rakennusvaiheessa. Lokakuun 30 päivänä 1962 oli Irshalesin mastoon nostettu Neuvostoliiton lippu ja nyt laiva oli seilannut yli kolme vuotta päällikkönään merikapteeni Zinchenko.

Vaikka Irshales oli Suomessa 'syntynyt', se oli nyt ensimmäistä kertaa täällä. Kapteeni kertoi, että

Länsi-Eurooppaan. Kotisatamassa he käyvät mahdollisuuksien mukaan kerran pari kuukaudessa.

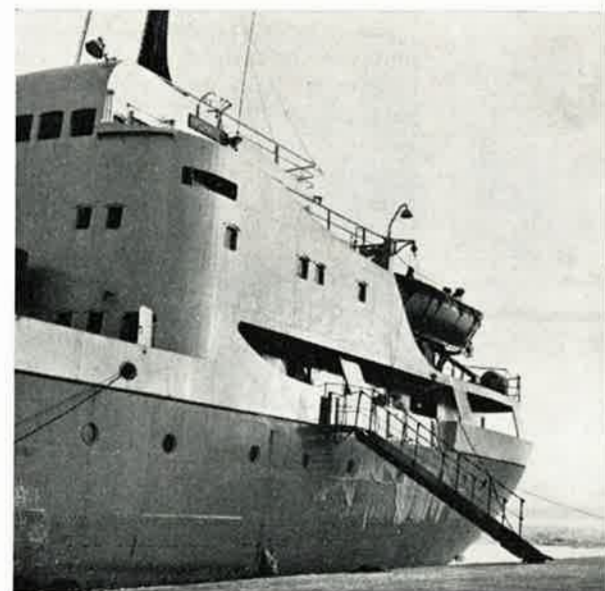
Irshales oli tullut vuoden vaihteessa noutamaan puutavaraa Kotkasta, Hallasta ja Haminasta määräsäatamana Amsterdam. Laiva lastasi Hallassa lähes 200 standarttia. Hallan puutavaran vastaanottaja oli N.V. Noord Europeesche Houthandel.

Yliperämies Valentin Shirshinin opastuksella tutustuimme laivaan ja sen miehistöön, johon kuului myös neljä naista keittiöpuolella. Kokki oli kylläkin mies, pitkä ja mustasilmäinen. Ja hyvää ruokaa hän osasi laittaa. Sen olimme todenneet nauttiessamme vierailumme aikana monenlaisesta kesityksestä. Pöydästä ei puuttunut

enempää kaviaari kuin hapankaalikaan, muista höysteistä puhumatakaan. Tutustuimme myös miehistön oleskelutiloihin. Heillä on vapaa-aikoinaan tilaisuus katsella elokuvia tai televisiota, pelata shakkia tai muita pelejä. Päälystöllä ja miehistöllä oli omat viihtyisät ruokailutilansa ja koko laivan sisustus oli asiallinen ja siisti.

Loppiaisen jälkeen Irshales lähti kohti Hollantia ja voipa kulua pitkältikin aikaa, ennen kuin se jälleen saapuu Hallan rantaan.

Suomalaista tekoa oleva Irshales on kaunislinjainen alus

Vuorineuvos K. E. Ekholm pitämässä
puhetta eläkeläisten juhlassa
Koskelassa

Eläkeläisten joulujuhlia yhtiömme tehtailla

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

Kuusankosken tehtaiden eläkeläisten joulujuhlissa oli tällä kertaa eron haikeutta, sillä vuorineuvos K. E. Ekholmin tiedettiin jättävän vuoden vaihteessa toimitusjohtajan tehtävänsä ja siirtyvän eläkkeelle sekä muuttavan pois Kuusankoskelta. Niinpä joulujuhlista muodostuikin kaunis ja sydämeellinen erojaisjuhla vuorineuvos Ekholmille ja hänen puolisolleen. Koskelan juhlassa puhui vuorineuvokselle 50 vuotta yhtiötä palvelut Lauri Lahtinen, joka vuosikymmenien kuluessa tärkeitä luotamustoimia hoitaessaan joutui usein läheiseen kosketukseen yhtiön toimitusjohtajan kanssa. Voikkaalla esitti eläkeläisten tervehdyksen ja kiitoksen 46 vuotta yhtiötä palvelleet Aarne Aarnio. Lauri Lahtinen lausui puheessaan seuraavaa:

— Tiedämme, että Te, Herra Vuorineuvos, olette nyt yhtiön järjestämässä eläkeläisten joulujuhlissa viimeistä kertaa mukana yh-

tiön toimitusjohtajan ominaisuudessa. Olemme antaneet erittäin suuren arvon sille, että aina kun Teillä on ollut mahdollisuus, olette halunnut läsnäolollanne juhlistaa joulujuhlaamme. Tämä on syvästi lämmittänyt mieltämme, sillä onhan se ollut osoituksena siitä, että Te aina ja kaikissa vaiheissa olette halunnut arvostaa yksityisen työntekijän, vähäisimmänkin, osuutta siinä suuressa teollisuusyrityksessä, jonka johtajana Te lähes kolmenkymmenen vuoden ajan olette olleet.

— Tänään me yhtiön eläkeläiset haluamme esittää Teille mitä parhaimmat kiitoksemme menneistä vuosista ja toimistanne tänä aikana. Kun Te aikoinanne ryhdyitte hoitamaan toimitusjohtajan tehtäviä yhtiössä, oli luonnollista, että alussa sangen erilaisin mielin ja monesti jopa pelokkain tuntein odotettiin, mitä tuleman piti. Mutta ei mennyt kovinkaan kauan, kun jo voitiin todeta, että ulkonaisesti ehkä

keina vuosina, jolloin maamme oli mukana sodassa ja jolloin yhtiö Teidän johdollanne mahdollisuuksien mukaan pyrki helpottamaan ja auttamaan täällä toimivien työntekijäin elämää ja rintamalla olevien miesten perheitä. Kun sitten sota päättyi ja tuli rauha ja oli ryhdyttävä rakentamaan kaikkea sitä, minkä sota oli vaurioittanut, osoititte Te henkilökohtaisesti jälleen suurta ymmärtämystä ja inhimillisyyttä. Kaikki sotainvalidit sijoitettiin työhön, sotalleskille pyrittiin mahdollisuuksien mukaan saamaan työpaikkoja, asuntoja ryhdyttiin rakentamaan, omakotitoiminta pantiin voimaperäisesti alulle ja kaikkinaisessa yhteiskuntaa rakentavassa toiminnassa oli yhtiö Teidän johdollanne aktiivisesti mukana. Tässä on syytä mainita myös se, että Te, Herra Vuorineuvos, avasitte kehityksen portit Kuusankoskella, sillä Teidän taskussanne oli niiden porttien avaimet. Ilman Teidän ratkaisevaa päätöstänne maapolitiikassa ei olisi voinut syntyä niitä kauniita omakotialueita, missä nyt tyytyväiset perheet asuvat. Erityisesti haluan tässä yhteydessä korostaa sitä suurta ymmärtämystä, jota Te henkilökohtaisesti osoititte eläkeläisten asutuspulmien ratkaisuihin. Luonnollisesti eläkeläisiä siirrettiin pienempiin asuntoihin, mutta yhdenkään ei tarvinnut lähteä ulos kadulle. Tämä on mielestäni ollut eräs Teidän parhaista ja inhimillisistä toimenpiteistänne.

— Kun Te nyt vuorostanne siirrytte nauttimaan ansaittua lepoa ja rauhaa pitkän ja huolia täynnä olleen päivätyön päätyttyä, pyydän

50 vuotta yhtiötä palvellut Lauri Lahtinen puhui vuoden vaihteessa eläkkeelle siirtyneelle vuorineuvos Ekholmille

Voikkaan eläkeläisten
tervehdyksen vuorineuvokselle
esitti Aarne Aarnio

joskus kovankin kuoren alla sykki sittenkin suurta ymmärtämystä ja inhimillisyyttä täynnä oleva sydän. Erityisesti tämä tuli ilmi niinä vai-

saada meidän kaikkien eläkeläisten puolesta toivottaa Teille, Herra Vuorineuvos, kaikkea hyvää tuleville päiville. Parhaat kiitoksemme Teille vuosikymmeniä kestäneestä hyvästä ja ymmärtäväisestä huolenpidostanne. Me tulemme aina muistamaan Teitä suurella mielihyvällä ja lämmöllä. Pyydän saada lausua myös Vuorineuvoksettarelle eläkeläisten lämpimän joulutervehdyksen.

"Minulle jäävät mieluisat muistot pitkästä yhtiöläisajastani"

— Kiitän sydämellisesti minuun kohdistetuista ystävällisistä sanoista. Tämä kaunis huomaavaisuus teidän taholtanne lämmittää suuresti mieltäni, totesi vuorineuvos Ekholm vastauspuheessaan ja jatkoi:

eteen hetki, jolloin tehtävät ja velvollisuudet luovutetaan toisiin, nuorempiin käsiin.

— Tiedän, että useat teistä ovat palvelleet yhtiötämme paljon kauemmin kuin minä, mutta ei minusta 28 ja puoli vuottakaan aivan vaatimaton palvelusaika ole. Näihin vuosikymmeniin liittyy monenlaisia vaiheita. On ollut vaikeitakin aikoja, mutta yhtä kaikki suotuisaa kehitystä on tapahtunut ja siitä me kaikki olemme iloisia. Nuoret voivat jatkaa paremmista lähtöasemista kuin miten oli laita silloin kun me aloitimme. Ja näinhän tulee ollakin. Emme työskentele ainoastaan oman itsemme etua ajatellen vaan myös yhteisen edun ja tulevien polvien hyväksi.

— Minulle jäävät mieluisat muistot tästä pitkästä yhtiöläisajastani. Erityisesti tässä tilaisuudessa tah-

niin samalla tahdotaan olla yhä edelleen yhtiöläisiä. Se jos mikään on osoitus läheisestä yhteenkuuluvuudesta.

— Hyvät eläkeläiset. Kiitän teitä menneestä ja toivotan teille terveyttä ja rauhallista elämän iltaa. Toivotan teille myös hyvää joulumieltä.

Yhtiön hallinnollinen päällikkö
L. Räihä toivotti yleisön
tervetulleeksi

Koskelan juhlassa piti tervehdyspuheen varatuomari Lars Räihä. Musiikkiohjelmasta huolehtivat Kuusankosken Työväen Soittajat kapellimestari Pertti Huuhkon ja Sekakuoro Kaiku rva Hilka Noramon johdolla. Lääninrovasti Antti Arppe puhui joulun sanomasta ja Kuusankosken koululaiset esittivät jouluaiheista ohjel-

Eläkeläisiä kahvipöytien ääressä
Voikkaan joulujuhlassa,
jossa tervehdyspuheen
piti tehtaaneläkäri
Karl H. Roschier (alla)

— Minunkin elämässäni on tapahtumassa samanlainen muutos, jonka te olette jo aikaisemmin kokeneet. Parin viikon päästä luovutan tehtäväni yhtiössä seurajalleni ja minusta tulee yhtiön eläkeläinen. Liityn siis teidän joukkoon. Sellainenhan on elämän kulku. Työnteon keskellä — varsinkin parhaana miehuusaikana — tuskin huomaamme vanhenevamme, mutta kun työvuosista karttuu vuosikymmeniä, tulee vihdoin

toisin tuoda esiin erään seikan, jota pidän suuriarvoisena. Tarkoitin yhtiömme piirissä vallitsevaa läheistä yhteenkuuluvuutta. Näissä yhtiöläisjuhlissa olen kokenut sen kaikkein voimakkaimmin. On liikuttavaa todeta, kuinka jokainen joka kynnelle kykenee, saapuu tänne ystäviään ja tuttaviaan tervehtimään, vanhoja muistoja verestämään, viettämään yhteistä juhlaa tässä lämminhenkisessä perhepiirissä. Vaikka ollaankin eläkeläisiä,

maa. Väliajalla nautittiin kahvitarjoilusta.

Voikkaalaisten juhlan aloitti yhtiön ammattikoulun torvisoittokunta dir.mus. Alvar Korven johdolla. Tehtaanlääkäri Karl H. Roschier toivotti juhlavieraat tervetulleiksi ja pastori Edvin Laurema piti joulusaarnan. Juhlassa oli runsaasti koululaisten esittämää ohjelmaa. Lisäksi esiintyivät Voikkaan kirkon lapsikuoro kanttori Arvo Kuorikosken johdolla sekä Cantio-kvartetti. Tilaisuus päättyi jouluvirteen.

HALLASSA

Pakkasen paukkuessa nurkissa kokoontuivat Hallan eläkeläiset sunnuntaina 12. 12. tehtaan seuratalolle perinteelliseen joulujuhlaansa. Sali täyttyi viimeistä paikkaa myöten ja juhralvalta kaikui taas kynttilöiden loisteesta torvisoiton säestämänä vanha tuttu jouluvirsi 'Enkeli taivaan lausui näin'. Isännöitsijä Börje Carlson lausui vieraat tervetulleiksi. Hän esitti tervehdyssanoissaan ilonsa toiminnasta, joka on virinnyt eläkeläisten keskuudessa ruumiin kunnon ja henkisen pirteuden ylläpitämiseksi. Karhulan kansakoulun lapset esittivät jouluaiheisen kuvaelman, jonka sanomaa valaisivat lasten monet laulut ja opettaja Salme Linturin lukemat raamatunlauseet. Ryhmä Karhulan Mieslaulun miehiä esitti kauniita lauluja Hallan oloneuvos Väinö Ylösen johdolla. Laulun soolo-osan esitti johtajaopet-

taja Heikki Tohijärvi. Juhlaan oma-aloitteisesti tullut pieni Väinö-poika halusi myös laulaa ja saikin esittää ranskalaisen joululaulun, jonka esityksen tarkkuudessa ei ollut toivomisen varaa. Kahvin ja puuron välillä saapui joulupukki ja jakoi marattojen lahjoittamat kahvipaketit. Mantelin saajia löytyi kolme ja heidätkin palkittiin pienillä joululahjoilla. Torvisoittokunta loi tilaisuuteen kunnon hallalaisen juhlan tuntua ja hauskaa oli yhtyä sen soittamiin moniin tuttuihin joululauluihin. Lopuksi seurakunnan puolesta juhlaan saapunut lehtori Pirkko Lehtiö puhui nykyhetken tärkeydestä myös joulunvieton yhteydessä, jolloin helposti unohdutaan muistelemaan vain menneitä nykyhetken karatessa merkityksellisenä käsistä.

Hortaina
kuunneltiin
joulun sanomaa

VERLASSA

Verlalaiset viettivät joulujuhlaansa 15. 12. tehtaan seuratalossa. Yleisöä oli saapunut tilaisuuteen yli puolen sadan. Kauniisti koristellussa salissa toivotti vieraat tervetulleeksi dipl. ins. Nils Lindblom. Jaalan kirkkoherra Matti Puntila piti joulusaarnan ja yhtiön sosiaalipäällikkö Ake Launikari toi eläkeläisille yhtiön joulutervehdyksen. Tilaisuudessa esiintyi myös viulutaiteilija Ilkka Talvi, Verlan Mieslaulajat opettaja Albin Rämön johdolla ja Verlan kansakoulun oppilaat. Juhlan mielenkiintoisimmaksi ohjelmanumeroksi muodostui filmi-esitys Verlan tehtaasta ja verlalaisista. Sitä ennen maisteri Veikko Talvi luki Kymenlaakson lukemistoon kirjoittamansa 'Verlan tehdas — pieni isoisten joukossa'. Tilaisuudessa oli myös kahvitarjoilua ja lopuksi eläkeläiset saivat mukaansa kauniin joululehden.

JUANTEHTAALLA

Todellisessa joulutunnelmassa elettiin Juantehtaan seuratalossa jo 19. 12. eli joulua edeltäneenä sunnuntaina tehtaan eläkeläisten ja yhtiötä 40 vuotta palvelleiden kokoontuessa perinteelliseksi tulleen joulujuhlaansa. Kauniisti ko-

Voikkaalaisten juhlassa
oli runsaasti koululaisten
esittämää ohjelmaa

risteltu sali ja kirkkaat kynttilät loivat juhلاميeltä läsnäolleiden tehtaan veteraanien sydämiin.

Juhla alkoi tehtaan soittokunnan esityksillä. Sosiaalipäällikkö Mikko Lehto-oran lausuttua salintäyteisen yleisön tervetulleeksi kertoi pikkutyttö Helena Nykänen runon muodossa tarinan joulupukista ja papukaijasta. Dir.cant. Vihtori Pasurin johtaman kirkkokuoron esitysten jälkeen veisattiin soittokunnan säestämänä. Kaarlo Viheriäkoski luki jälleen jouluevankeliumin viestin, jonka sanoman täydensi yhteisesti veisattu jouluvirsi. Joulupuuroa pöytiin kannettaessa kaikuivat salissa tutut joulusävelmät Oskari Salinin johtaman soittokunnan esittämänä. Lääninrovasti Erkki Pulkkinen puhui joulun sanomasta mainiten mm.: "Joulun sanoma pitäisi saada omakohtaisesti kootuksi. Vasta sitten kun voi todella sanoa: minun Herrani, minun Vapahtajani, selviää tuon tunteen rinnalla maallisten ilonaiheiden pienuus ja mitättömyys. Silloin syntyy oikea jouluilo, jota enkeli tarkoitti ilmoittaessaan Jeesuksen syntymästä." Nuorisonohjaaja Raimo Laitinen luki F. E. Sillanpään joulupakinan ja sen jälkeen lauloivat tonttutytöt Eeva Tuunainen, Irmeli Rätty, Helena Nykänen, Arja Suhonen ja Eija Nieminen. Kahvin aikana saapui juhlatuloon myös joulupukki, jolle soittokunta viritteli partaniekan nimikkosäveliä. Tämän jälkeen sosiaalipäällikkö Lehto-ora luki tehtaan entisen isännöitsijän, dipl. ins. T. Timgrenin rouvalta saapuneen tervehdyksen. Hän luki myös rva Jenny Korhosen eläkeläisten joulujuhlaan kirjoittaman runon.

Kahvin aikana puhui Juantehtaan isännöitsijä dipl.ins. L. Timgren juhlavieraille kiittäen heitä heidän suorittamastaan työstä ja toivottaen rauhallista ja kaunista joulujuhlaa. Ruukin Nuorten Kerhon esittämä joulusatunäytelmä sai palkkiokseen vanhusten sydämelliset kättentaputukset. Rva Martta Hartikainen lausui kaksi kirjoittamaansa runoa. Pöydissä olleet koristeelliset piparkakkutalot arvottiin juhlan lopuksi. Kaunis ja vaikuttava vanhusten joulujuhla päättyi yhteisesti laulettuun joululauluun 'En etsi valtaa, loistoa'.

Piiriesimies Erkki Pykäläiselle yhtiön 50-vuotisansiomerkki

Tammikuun 31 p:nä luovutti yhtiön metsäpäällikkö Topi Heikkerö Kuopiossa järjestetyssä tilaisuudessa piiriesimies Erkki Pykäläiselle yhtiön 50-vuotisansiomitalin. Tilaisuudessa olivat läsnä myös rva Pykäläinen, ylimetsänhoitaja ja rva Nils Bützow sekä aluemetsänhoitaja ja rva Jaakko Hintikka.

Piiriesimies Erkki Pykäläinen tuli

AK:n kultainen ansiomerkki rintapielessä eläkkeelle

Yhtiömme palveluksessa Verlan tehtaalla autonkuljettajana yli 38 vuotta ollut Emil Pessa jäi eläkkeelle vuoden vaihteessa. Hän tuli tehtaan palvelukseen toukokuussa 1927 ja on koko ajan toiminut tehtaan henkilöauton kuljettajana. Hän on palvelusaikanaan ehtinyt ajaa erinäisiä kilometrejä ja useita automerkkejäkin on siinä ajassa tullut kokeiltua. Hänen tullessaan palvelukseen oli Verlan tehtaan isännöitsijänä Bruno Breitenstein. Ajokina oli tuolloin 20 hv:n Benz, joka sittemmin vaihdettiin saman merkiseen 45-hv:een punaiseen avoautoon. Agr. Breitensteinin ollessa myös yhtiön maatalousosaston päällikkönä Emil Pessa joutui kyyditsemään häntä yhtiön maataloilla laajalti ympäri Suomea. Menossa oli 'hohtoa', sillä punaisella Benzillä pääsi 100 km tunnissa — ainakin mittareiden mukaan. Ylämäet tosin ottivat koville ja kerrankin Pessan kyydityssä 'noomia' Kissakoskelle eräässä ylämäessä kaksi jäljessä tullutta Fordia ohitti ähkivän ja voihkivan Benzin yht'aikaa molemmilta puolilta. — Siihen aikaan sellainenkin saattoi olla mahdollista hiljaisella kylätiellä. Tasaisella maalla eivät Fordit olisi Benziä ohittaneet, muisteli Emil Pessa. Sen jälkeen autot olivat vaihtuneet ja kyydittävät myös. Viimeiset 15 vuotta Emil Pessa on toiminut Verlan tehtaan nykyisen päällikön dipl. ins. Nils Lindblomin kuskina. Pessa on pitänyt ammatistaan ja 'onhan siinä tullut ainakin maailmaa nähtyä', kuten hän itse asian ilmaisi.

Nyt Emil Pessa on asettunut eläkepäiviä viettämään Nisuksessa olevaan omakotitaloonsa. Talossa on

yhtiömme palvelukseen syksyllä 1915. Hän työskenteli aluksi työmiehenä ja jakomiehenä, myöhemmin työnjohtajana ja piirityönjohtajana. Piiriesimiehenä hän on toiminut v:sta 1946. Pitkän päivätyönsä jälkeen hän jäi ansaitsemalleen eläkkeelle 31. 1. Rva Pykäläiselle ojennettiin kaunis kukkakimppu ja metsäpäällikkö kiitti häntä miehensä työn tukemisesta. Piiriesimies Pykäläinen lausui kiitoksensa osakseen tulleesta huomaavaisuudesta.

asuttu vasta kolme kuukautta ja siellä on vielä yhtä ja toista keskeneräistä, joten työtä riittää. Kevään tullessa alkavat puutarhatyöt ja kalastukseenkin olisi varattava aikaa. Pessan tapaa vielä joskus tehtaaltakin. Kun siellä apua tarvitaan, viilättelee Pessa suksillaan Nisuksesta. Eikä siinä iloista ja reipasta miestä kova pakkasenkaan liioin hädistele. — Eläkkeelle siirtyessään Emil Pessa sai vastaanottaa AK:n kultaisen ansiomerkin osoituksena esimerkillisestä ajotaidosta ja hyvin suoritetusta palveluksesta.

Yhtiön ansiomerkkejä jaettiin jälleen loppiaisena

Yhtiömme piirissä vietettiin loppiaisena perinteellisiä työnjuhlia, joissa jaettiin ansiomitaleita niille yhtiöläisille, jotka kuluneen vuoden aikana tulivat palvelleeksi yhtiötä 50 tai 25 vuotta. 25-vuotismitalin saajia oli tällä kertaa yhteensä 118 ja ne jakautuivat tehtaittain ja osastoittain seuraavasti: Kuusankosken tehtaat 66, Halla 8, Juantehdas 5, Högfors-Karkkila 22, Högfors-Salo 2, Högfors-Lahti 2, Högfors-Heinola 2, Verla 1, Haukkasuo 1, metsäosasto 8 ja yhtiön johtokunta 1. Karkkilassa ojenettiin ansiomitaleita 50 vuoden palveluksesta kolmelle ja metsäosastolla yhdelle yhtiöläiselle.

KUUSANKOSKELLA

Kuusankosken tehtaiden ansiomerkkien jakojuhla pidettiin tällä kertaa Voikkaan seuratalon tunnelmallisesti koristetussa salissa. Kuusankosken teh-

taiden päällikkö, dipl.ins. Olov A. Hixén toivotti ansiomerkkien saajat, heidän puolisonsa sekä osastojen edustajat tervetulleiksi juhlaan. Selostettuaan yhtiön ansiomerkkien perustamista ja tähänastista jakoa hän kohdisti sanansa tämänkertaisille merkkien saajille.

— Mieluisa tehtäväni on jakaa tässä tilaisuudessa ansiomerkki 67:lle yhtiöläiselle. Teistä on kymmentehtaalaisia 51, voikkaalaisia 15 ja 1 Haukkasuolta. Jälleen kiintyy huomio samaan seikkaan, kuin monesti aikaisemminkin ansiomerkkejä jaettaessa. Teidän joukossanne on useita, joille yhtiömme on ollut ainoa työnantaja ja kun laskemme ansiomerkkien saajien keski-ikä, pääsemme tuskin 50:een vuoteen. Tämä varsin alhainen keski-ikä yhdessä ansiomerkkien saajien suuren lukumäärän kanssa on vakuuttavana osoituksena siitä, että palvelusuhteet muodostuvat yhtiössämme pitkäaikaisiksi ja vakiintuneiksi.

— Pian tulee kuluneeksi sata vuotta siitä, kun tänne alettiin rakentaa tehtaita ja luotiin perusta nykyiselle Kuusankoskelle. Voimme siten sanoa, että täällä on harjoitettu teollisuutta runsaan kolmen miespolven ajan. Jokainen miespolvi ja jokainen ikäluokka on pannut peliin oman panoksensa, ponnistuksensa, ahkeruutensa ja taitonsa. Me olemme vuorostamme jatkamassa edeltäjiemme työtä, suorittamassa omaa osuuttamme tässä aineellisia ja myös henkisiä arvoja luovassa teollisessa toiminnassa.

— Te olette tähän mennessä ennätäneet olla mukana jo runsaan neljänneksen tehtaittemme kohta sadan vuoden ikään ehtivässä toiminnassa. Te

Kuusankosken tehtailla jaettiin 67 hopeista ansiomitaleita. 25 vuotta palvelleet yhteisessä kuvassa Voikkaan seuratalossa

ollette siten omakohtaisesti joutuneet näkemään ja kokemaan paljon. Tosin tehtaamme olivat nykyisenkin mittapuun mukaan suuria tuotantolaitoksia jo silloin kun teistä tuli yhtiöläisiä, mutta

Kuusankosken tehtaiden päällikkö Olov A. Hixén suoritti ansiomitalien jaon

Rva. Gunvor Hixén kiinnitti mitalit pitkäaikaisesti palvelleiden rintaan

silti neljännesvuosisadan aikana on tapahtunut monella alalla kehitystä. Koneet ovat suurentuneet, automatiikka on tullut ihmisen avuksi ja työ muuttunut vähemmän fyysistä ponnistusta vaativaksi, mutta vastaavasti meidän on täytynyt oppia monenlaisia uusia työhömmme liittyviä asioita. Myös työympäristö ja työolosuhteet ovat muuttuneet ja varmaan eduksi, siitä voimme olla yksimielisiä.

— Nämä jokapäiväiseen työhömmme liittyvät asiat ovat meille perin tuttuja. Sen sijaan haluaisinkin tarkastella teidän 25-vuotista palvelusaikaanne hie-man toisesta näkökulmasta. Te olette tulleet palvelukseen viime sotia edeltäneinä vuosina ja useat vasta talvisotaa seuranneena välirauhan vuonna. Maamme oli saavuttanut itsenäisyytensä ajan huippukohdan 1930-luvun loppuilla. Sotien jälkeenhän puhuttiin pitkään vuodesta 1938, jonka elintason saavuttamisen tappion kärsinyt kansamme asetti

jälleenrakennuksensa tavoitteeksi. Välillä olimme saaneet käydä kaksi sotaa, olimme joutuneet puolustamaan itsenäisyyttämme, käymään epätoivoiselta näyttävää taistelua olemassaolomme puolesta. Nuo ajat olivat meille äärimmäisen raskaita, ja epävarmuus ja huoli tulevaisuudesta täytti mielemmme. Tehtaamme-kaan eivät voineet käydä normaaliin tapaan, mutta kenties kaikesta epätoivosta huolimatta kuuluminen suureen yhtiöön oli omiaan luomaan noissa vaikeissa oloissa sittenkin edes jonkinlaista turvallisuuden tunnetta.

— Tiedämme, miten voitollisesti olemme selviytyneet noista äärimmäisen kovista koettelemuksista. Onnistuimme sitkeytemme, päättäväisyytemme ja ahkeruutemme ansiosta. Te kuulutte juuri siihen ikäpolveen, joka on täysin voimin ollut rakentamassa uutta itsenäistä Suomea. Olemme jo kauan sitten jättäneet taaksemme jälleenrakennuksen ensimmäisen tavoitteen, sotaa edeltäneen tason saavuttamisen.

— Hyvät ansiomerkkien saajat. Yhtiön menestyksellisen toiminnan kannalta pitkäaikaiset työsuhteet ovat mitä suuriarvoisin asia. Silloin tehtävät ovat varmoissa käsissä, kun ne osataan kun-

Tämän jälkeen puhuja yhdessä puolisonsa rva Gunvor Hixénin kanssa ja konttoripäällikkö Torsten Nylundin avustamana jakoi ansiomerkit. Illan kuluessa esiintyivät Kuusankosken Orkesteri, Kuusankosken Mieslaulajat, viulutaiteilija Ilkka Talvi kanttori Tapani Rautasuon säestämänä ja lausuja Mirjami Manninen. Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun 'Työ Suomen hyväks' uhratkaamme'.

25-vuotisansiomitalin saivat tilaisuudessa seuraavat yhtiöläiset:

K y m i n t e h t a a l t a : Selma Aalto, Uuno Anttila, Tuure Boman, Heikki Ekros, Eino Moberg, Viljo Puhjo, Tauno Randelin, Erkki Talvinen ja Toini Tam-melin paperitehtaalta, Aino Koskinen ja Esko Tökkäri puuhiomolta, Reino Jokinen Kymin selluloosatehtaalta, Veikko Honkanen, Pauli Lauren ja Kaarlo Silvonen Kuusanniemen selluloosatehtaalta, Suoma Pulkka, Ksenia Ripatti, Pauli Rossi ja Muisto Tammilehto klooritehtaalta, Gunnar Brander, Lauri Haapala, Risto Koskinen, Aarne Oksanen, Toivo Rouhiainen ja Simo Sallinen sähköosastolta, Martti Askola, Veikko Avikainen, Heikki Mauno, Elmer Okka, Tapio Sahl-

nolla suorittaa ja kun niihin suhtaudutaan velvollisuudentuntoisesti. Pitkäaikaiset palvelussuhteet ovat myös omiaan lujittamaan molempinpuolista luottamusta. Esitän teille yhtiön ja omasta puolestani parhaat kiitokset tähänastisesta uskollisesta palveluksesta yhtiössämme. Toivon, että yhteistyömmme jatkuisi edelleen ja samoissa hyvissä merkeissä kuin tähänkin asti. Toivotan teille ja perheillenne jatkuvaa menestystä.

berg, Lauri Varg ja Eero Virén korjauspajalta, Anna Albrecht, Einar Askola, Olli Harlin, Toivo Häkkinen, Lauri Hä-mäläinen, Esko Kurtto, Ilmari Nurminen, Esko Tuomi ja Niilo Tökkäri rakennusosastolta, Elli Aalto päälaboratoriosta, Usko Forsström, Kaarlo Lahtinen ja Usko Sihvonen kuljetusosastolta, Pentti Hannula, Niilo Holm, Irma Metsävuori, Martta Roitto ja Uuno Saloranta talousosastolta, Erkki Henttu päävarastosta.

Voikkaalta: Elsa Hyvärinen paperitehtaalta, Arvi Mäkinen karbidi-tehtaalta, Aimo Palviala sähköosastolta, Unto Heimonen ja Eino Parvinen höyryosastolta, Oiva Janhunen, Eero Kalske ja Martti Kalso korjauspajalta, Erkki Hyyrynen, Paavo Ojanen, Pentti Parvinen ja Hemming Toivonen rakennusosastolta, Heikki Aaltonen varastosta, Rauha Karhunen ja Irma Rautalin konttorista.

Haukkasuolta: August Hedman.

Rva Eva Cedercreutz kiinnittämässä ansiomerkkiä isännöitsijä Uno Malmbergin rintapieleen

Högforslaisia 50- ja 25-vuotismitalin saajia

HÖGFORSIN TEHTAAT

Högforsin Tehtailla järjestettiin juhlatilaisuuksia, joissa jaettiin ansiomitalia 50 ja 25 vuotta yhtiötä palvelleille. Karkkilassa jaettiin kolme 50-vuotismitalia ja 25-vuotismitaleita 22. Salon, Heinolan ja Lahden tehtailla oli kussakin kaksi 25-vuotisansiomitalin saajaa. Karkkilassa pidetyssä juhlassa olivat mukana myös Heinolan ja Lahden mitalinsaajat.

Juhla pidettiin tehtaan seuratalossa ja alkajaisiksi soitti tehtaan orkesteri kapellimestari Veikko Virran johdolla. Högforsin Tehtaan isännöitsijä C. J. Cedercreutz totesi puheessaan, että on hyvin tärkeätä, että tehtaassa on pitkäaikaisesti palvelleita työntekijöitä, jotka tuntevat tehtaan ja työtehtävät ja voi-

vat niin ollen opastaa monissa asioissa uusia työntekijöitä. Hän loi myös katsauksen nykyiseen työtilanteeseen ja mainitsi sen olevan valoisan Högforsin tehtaan kohdalta. Isännöitsijä Cedercreutz jakoi ansiomitalit kunniakirjoi-neen rva Eva Cedercreutzin avustamana.

50-vuotisansiomitalin saivat autonkuljettaja Artturi Liljegren ja maalari Martti Vathén Högforsin Karkkilan tehtaalta sekä asemapäällikkö Lennart Virtanen Hyvinkään—Karkkilan rautatieltä.

25-vuotisansiomitalin saivat seuraavat yhtiöläiset:

Karkkilasta: Erkki Ekholm, Åke Ekholm, Reino Hag, Juuso Koppa-nen, Hilda Koski, Ahti Kuosmanen, Lahja Lindgren, Arvo Luoto, Kalevi Ojanen, Leo Paunila, Helvi Rosenqvist, Veera Saaristo, Veikko Sjöholm, Toivo Stigell, Harald Suominen, Viljo Taipalvesi, Eero Tuomi, Erkki Tuomi, Heikki Vahtera, Aarre Valonen, Hellä Vendelin ja Leevi Öhman.

Heinolasta: Väinö Huvinen ja Uno Malmberg.

Lahdesta: Einari Hietanen ja Alvar Kivistö.

Högforsin Salon tehtaalla oli niin ikään loppiaisena ansiomitalien jakotilaisuus, jolloin Klaara Nieminen ja Ilmi Åkerfelt saivat 25-vuotismitalit. Tehtaan paikallisjohtaja Rauno Renko puhui mitalien saajille ja rva Leena Renko kiinnitti mitalit kunniavieraiden rintaan. Tilaisuudessa olivat läsnä myös konttoripäällikkö Laila Kuusinen, käyttö-insinööri Olavi Helin ja myyntipäällikkö Pentti Nieminen.

Högforsin Salon tehtaalla sai 25-vuotismitalin Ilmi Åkerfelt (vas.) ja Klaara Nieminen

HALLAN TEHDAS

Hallan kerholla pidetyssä ansiomitalien jakotilaisuudessa ojennettiin kahdeksan 25-vuotisansiomitalia. Isännöitsijä Börje Carlson kiitti puheessaan tilaisuuden kunniavieraita yhtiön hyväksi tehdystä suuriarvoisesta työstä. Tämän jälkeen hän jakoi kunniakirjat rva Inga Carlsonin kiinnittäessä mitalit vieraiden rintaan. Mitalin saivat Aino Ehari, Olavi Heikkilä, Ray Kallio, Lauri Nikkinen, Väinö Niukkanen, Hellin Rokka, Pentti Valkonen ja Timo Ylönen. Toukolan kvartetti opettaja Yrjö Heikkilän johdolla viihdytti kahvipöydän ääressä istuvia vieraita.

VERLAN TEHDAS

Verlan tehtaalla sai 25-vuotisansiomitalin Kaarlo Kaivola, joka oli puolisoineen kutsuttu loppiaispäivänä dipl.ins.

Nils Lindblomin kotiin kahvitilaisuuteen. Ins. Lindblom kiitti ansiomitalin saajaa pitkäaikaisesta palveluksesta ja rva Märtha Lindblom kiinnitti mitalin kunniavieraan rintaan.

JUANTEHDAS

Loppiaisena vietettiin myös Juantehtaan virkamieskerholla työjuhlaa. Tällöin jaettiin yhtiön 25-vuotismitalit Juantehtaan ja yhtiön metsäosaston Juankosken hoitoalueen palveluksessa oleville henkilöille. Tilaisuuden aluksi Juantehtaan isännöitsijä, dipl.ins. L. Timgren puhui ansiomitalien saajille ja mainitsi 25-vuotisansiomitalin olevan näkyvän osoituksen siitä, mitä työntekijä on tehtaan ja yhtiön palveluksessa tehnyt; se on merkki uskollisuudesta työn-

Hallan tehtaan isännöitsijä Börje Carlson (vas.) ja 25 vuotta palvellut Pentti Valkonen, keskellä rva Inga Carlson

antajaa kohtaan. Hän kiitti yhtiön ja tehtaan puolesta ansiomitalien saajia ja kohdisti kiitoksensa myös heidän avio- puolisoilleen.

Isännöitsijä Timgren jakoi ansiomitalit kunniakirjoineen rva Annele Timgrenin avustamana. 25-vuotismitalin saivat seuraavat: Mikko Jokiranta, Martti Kuosmanen, Tauno Miettinen, Eino Pirinen ja Tauno Torvinen sekä metsäosaston Juankosken hoitoalueen piiriesimies Pekka Tuunainen. Mainittakoon, että Mikko Jokiranta talvisodan jälkeen Karjalasta Juankoskelle siirryttyään on ehtinyt palvella 'uutta isäntää' jo 25 vuotta. Ansiomitalien saajien puolesta esitti kiitokset Mikko Jokiranta.

METSÄOSASTO

Metsäosaston hoitoalueissa jaettiin yksi 50-vuotismitali ja kahdeksalle yhtiötä 25 vuotta palvelleelle hopeinen ansiomitali.

Hallan tehtaalla oli kahdeksan 25-vuotisansiomitalin saajaa

Kuopiossa vietettiin loppiaisena juhlaa, jolloin ylimetsänhoitaja Nils Bützow ojensi rva Rita Bützowin avustamana ansiomitalit kunniakirjoineen 50-vuotisesta palveluksesta metsätyömiestä Emil Puraselle Savon hoitoalueesta ja 25-vuotisesta palveluksesta työnjohtaja Ahti Reinikaiselle Kuopion hoitoalueesta. Tilaisuudessa pitämässään puheessa ylimetsänhoitaja Bützow kiitti mitalin saajia siitä uskollisuudesta, jota he ovat osoittaneet työnantajansa kohtaan pitkänä palvelusajan aikana.

Mikkelissä loppiaisaattona pidetyssä tilaisuudessa ojennettiin teknillisen toimiston palveluksessa oleville Helge Liimatalle ja Olavi Relanderille 25-vuotismitali. Mitalit ojensi metsänhoitaja Aaro Hiekkala rva Disa Vahteran avustamana.

Piiriesimies Väinö Ahlrothille ja metsätyömiestä Armas Lakalle Kymen hoitoalueelta sekä metsätyömiestä Jaakko Vekkelille Päijänteen hoitoalueelta ojennettiin 25-vuotismitali Heinolassa pidetyssä tilaisuudessa. Ylimetsänhoitaja Henry Kvist rva Heli Kvistin avustamana jakoi mitalit kunniakirjoineen pitkäaikaisesti palvelleille. Tilaisuudessa olivat läsnä myös aluemetsänhoitajat Gunnar Andersson ja Sten Furuholm, piiriesimies Martti Vinnola, piirityönjohtaja Kosti Niinivaara ja konttoripäällikkö Eino Berglund.

Joensuussa pidetyssä tilaisuudessa ojennettiin etumies Valter Kakkoselle Pohjois-Karjalan hoitoalueelta 25-vuotismitali. Aluemetsänhoitaja Oie Rautalin puhui pitkäaikaisesti palvelleelle ja rva Aino Rautalin kiinnitti mitalin esimies Kakkosen rintaan.

Juantehtaan mitalimiehiä vas:ltä Pekka Tuunainen, Mikko Jokiranta, Tauno Miettinen, Tauno Torvinen ja Eino Pirinen

Kosti Hylander

Otto Bäckman

Vilho Puukko

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

KOSTI HYLANDER

varastoekspeditööri Kymintehtaan varastolta tulee 1. 3. olleeksi 50 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 21. 5. 1901 litissä ja tuli yhtiön palvelukseen jo 13-vuotiaana satulasepän työpajalle 1914. Kymintehtaan päävarastoon hän siirtyi 1919 varastoapulaisen toimeen ja nimitettiin 1922 varastoekspeditööriksi sähkötarvikevarastoon. Hän on hankkinut vaativalla alallaan laajan tavaratuntemuksen ja hyvän ammattipätevyyden. Vapaa-ajat kuluvat kotipuutarhan hoidossa ja mieluisan rantamökin vaiheilla kalastellen ja askarrella.

KAARLO SIREN

sähköasentaja Kymin sähköosastolta tu-

lee 17. 3. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 27. 9. 1903. Yhtiön palvelukseen Kymin sähköosastolle hän tuli 1918. Oltuaan välillä pari vuotta poissa yhtiöstä hän tuli 1926 takaisin sähköosastolle, jossa hän on siitä lähtien palvellut yhtäjaksoisesti ensin moottorien hoitajana ja myöhemmin sähköasentajana.

SULO VITIKAINEN

viilaaja Kymin korjauspajalta tulee 22. 3. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 10. 10. 1901. Hän tuli ensimmäisen kerran yhtiön palvelukseen rakennusosastolle 1917. V:sta 1925 lähtien hän on yhtäjaksoisesti työskennellyt Kymin korjauspajalla.

OTTO BÄCKMAN

työnhakutoimiston hoitaja Voikkaan konttorilta tulee 25. 3. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa.

VILHO PUUKKO

puuseppä Voikkaan rakennusosastolta tulee 7. 4. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 27. 2. 1905. Hän tuli 1920 Kuusaan rakennusosaston palvelukseen. Työskenneltyään sen jälkeen Kymin korjauspajalla ja rautatieosastolla hän siirtyi nykyiseen tehtäväänsä 1960 autolavakorjaamon puuseppäksi.

OLLI LAHTINEN

kupariseppä Kymin korjauspajalta tulee 9. 4. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 17. 1. 1904 ja tuli yhtiön palvelukseen 1919 Kymin rakennusosastolle. Paria vuotta myöhemmin hän siirtyi Kymin korjauspajalle.

VÄINÖ NARINEN

puhtaaksipiirtäjä Kymintehtaan sosiaali-osastolta tulee 13. 3. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Suonenjoella 5. 2. 1910. Hänen isänsä tultua yhtiön palvelukseen Kuusaan sahalle muutti perhe Kuusankoskelle. Hän kävi yhtiön ammattikoulun puutyölinjan ja aloitti palveluksensa yhtiössä sahalla uittomiehenä. Sieltä hän siirtyi 1928 Kymin paperitehtaalle työskennellen erilaisissa tehtävissä. Palattuaan sodasta vaikeasti haavoittuneena hän ei enää voinut jatkaa työskentelemistä entisessä ammatissaan paperitehtaan rotatiokoneella, vaan edessä oli uuden ammatin hankkiminen. Hän suoritti Invalidisäätiön ammattikoulussa konepiirustuskurssin ja on v:sta 1948 lähtien toiminut puhtaaksipiirtäjänä.

OIVA BACKMAN

koneenhoitaja Kymin paperitehtaalta tulee 12. 4. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa

Väinö Narinen, sodan pahoin runtelema mies, hankki itselleen puhtaaksipiirtäjän taidon ja työskentelee edelleen kotonaan piirustuslaudalla ääressä. 13. 3. tulee 40 yhtiöläisvuotta täyteen. Onnittelemme.

Oiva Backman

Armas Rämä

Nestor Koski

30. 4. 1910. Yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaalle hän tuli prässipojaksi 1926. Sen jälkeen hän on työskennellyt paperikoneilla kaikissa ammateissa — jonkin aikaa myös yankee-koneilla — ja nimitettiin koneenhoitajaksi 1953.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

ARMAS RÄMÄ

voiteliija Kymin paperitehtaan yankee-koneosastolta täyttää 60 vuotta 26. 2. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1939 maatalousosastolle. Sen jälkeen hän työskenteli muilla osastoilla ja tuli 1950 paperitehtaalle. Nykyistä tointa hän on hoitanut v:sta 1955.

NESTOR KOSKI

voimalaitoksen hoitaja Voikkaan sähköosastolta täyttää 60 vuotta 4. 3. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1921 Kuusaan rakennusosastolle ja on työskennellyt yhtiön eri osas-

toilla. Hän siirtyi 1945 Kymin sähköosastolle toimien linjatyöntekijänä ja voimalaitoksen apuhoitajana. V:sta 1955 hän on työskennellyt Voikkaan sähköosastolla voimalaitoksen apuhoitajana ja v:sta 1964 voimalaitoksen hoitajana. Palokuntaan hän on kuulunut kahdenkymmenen vuoden ajan.

VÄINÖ SUNDSTRÖM

rotatiokoneenkäyttäjää Kymin paperitehtaalla täyttää 60 vuotta 10. 3. Hän on syntynyt Joutsassa. Yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle hän tuli 1927. Seuraavana vuonna hän siirtyi Kymin paperitehtaalle voitelijaksi ja hoiti tätä tehtävää vuoteen 1940, jolloin siirtyi rotatiokoneelle. Nykyisessä ammatissa hän on ollut v:sta 1948.

HILJA ESKOLA

siivooja kuljetusosastolta täyttää 60 vuotta 20. 3. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 1921 Kymin rakennusosastolle. Hän erosi palveluksesta 1926 ja oli sen jälkeen vain kesäisin työssä. Hän tuli Kuusaan sahan palvelukseen 1947 ja siirtyi 1957 siivoojaksi nykyiselle osastolleen.

OLE MUNNE

hioja Kymin puuhiomolta täyttää 60 vuotta 24. 3. Hän on syntynyt Luumäellä. Yhtiön palvelukseen Kymin puuhiomoon hiojaksi hän tuli 1926. Omakotitalon ja puutarhan hoito kuuluvat hänen harrastuksiinsa.

VILJO SOMMARBERG

levyseppä Voikkaan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 25. 3. Hän on syntynyt Jaalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran 1920 Voikkaan paperisaliin ja siirtyi 1923 Voikkaan korjauspajalle sepän apulaiseksi. Työskenneltyään Voikkaalla ja Kymintehtaalla hän palasi 1947 takaisin Voikkaan korjauspajalle nykyiseen toimeensa.

VÄINÖ LUKANDER

bobiinirullaaaja Kymin paperitehtaan yankee-koneosastolta täyttää 60 vuotta 28. 3. Hän on syntynyt Luumäellä. Yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaalle jälkirullaaajaksi hän tuli 1929. Myöhemmin hän työskenteli rullapakkaajana ja viivauskoneella. Nykyisessä ammatissaan hän on ollut v:sta 1955 lähtien.

Väinö Sundström

Ole Munne

Viljo Sommarberg

Väinö Lukander

Yrjö Virtanen

YRJÖ VIRTANEN

varastomies klooritehtaalta täyttää 60 vuotta 29. 3. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1920 Kuusaan rakennusosastolle. Työskenneltyään sen jälkeen Kuusaan sahalla, Kymin selluloosatehtaalla ja ulkotyöosastolla hän siirtyi takaisin Kuusaan sahalle tukkien uittajaksi. Suoritettuaan asevelvollisuutensa hän palasi Kuusaan sahalle ja siirtyi sieltä uittomieheksi uitto-osastolle. Hän tuli 1930 klooritehtaalle nestekloorin valmistajaksi. Hän oli mukana jatkosodassa haavoittuen Talissa kesällä 1941. Hän palasi sotasairaalaan syksyllä 1943 entiseen ammattiinsa klooritehtaalle. Nykyiseen työhönsä klooritehtaan varaosavarastolle hän siirtyi 1961. Hänen vapaa-ajan harrastuksistaan mainittakoon kalastus kesäisin.

MARTTI EVONEN

levyseppä Voikkaan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 7. 4. Hän on syntynyt Kymissä. Ensimmäisen kerran hän tuli yhtiön palvelukseen 1933. Nykyiseen toimeensa Voikkaan korjauspajalle hän siirtyi 1935.

ONNI POUTIAINEN

insinööri Voikkaan puuhiomolta täyttää

Onni Poutiainen

60 vuotta 18. 4. Hän tulee 12. 5. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa.

EVERT MAUNO

putkiseppä Voikkaan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 18. 4. Hän on syntynyt Valkealassa. Ensimmäisen kerran hän tuli yhtiön palvelukseen 1923 Kymin selluloosatehtaalle pakkaajaksi. Palveltuaan yhtiötä eri osastoilla hän siirtyi 1950 nykyiseen toimeensa Voikkaan korjauspajalle. Vapaa-aikansa hän viettää kalastuksen parissa.

EINO TYYSKÄ

kuorimon työntekijä Kuusanniemen selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 27. 2. Hän on syntynyt Nastolassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan rakennusosastolle hän tuli 1951. Sen jälkeen hän työskenteli Voikkaan puuhiomolla, ulkotyöosastolla ja selluloosatehtaalla vuoteen 1960 apumiehenä ja lomittajana ja myöhemmin selluloosatehtaalla massanmättäjänä vuoteen 1963, jolloin siirtyi Kuusanniemen selluloosatehtaalle asennusapulaiseksi. Kuorimon työntekijänä hän on toiminut v:sta 1964. Nuorempana hän harrasti pyöräilyä, nykyisin vapaa-ajan vie omakotitalo puutarhoineen.

Evert Mauno

GUNNAR WILLMAN

hitsaaja Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 5. 3. Hän on syntynyt Valkealassa. Hän tuli ensimmäisen kerran yhtiön palvelukseen 1934. Kymin korjauspajalla hän on työskennellyt yhtäjaksoisesti v:sta 1935 lähtien.

TEUVO PAAVOLA

1. hioja Voikkaan puuhiomolta täyttää 50 vuotta 6. 3. Hän on syntynyt Iitissä ja tuli yhtiön palvelukseen ensi kerran 1934 Voikkaan rakennusosastolle. V:sta 1938 lähtien hän on työskennellyt nykyisellä osastollaan eri ammateissa. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kuntourheilu.

TUURE VESALAINEN

sulattaja karbiditehtaalta täyttää 50 vuotta 16. 3. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1936 Voikkaan ulkotyöosastolle. Sieltä hän siirtyi raitiotieosastolle. Hän on ollut karbiditehtaalla sulattajana v:sta 1945.

EDITH TORRONLAHTI

Ky 5:n pakkaaja klooritehtaalta täyttää 50 vuotta 26. 3. Hän on syntynyt Si-

Eino Tyyskä

Teuvo Paavola

Tuure Vesalainen

Martti Vertomaa

poossa. Yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaalle paperinvetäjäksi hän tuli 1939. Hän siirtyi Kuusaan paperitehtaalle 1944. Oltuaan välillä poissa yhtiön palveluksesta hän tuli 1956 klooritehtaalle tilapäiseksi siivojaksi. Työskenneltyään tämän jälkeen Kymin paperitehtaalla ja sähköosastolla hän tuli 1958 takaisin klooritehtaalle. Hän toimi aluksi tilapäisenä ikkunanpesijänä ja siivojana ja on nykyisin Ky 5:n pakkaaja.

MARTTI VERTOMAA

viilaaja Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 31. 3.

TOIVO VASTEN

rullien kuljettaja Kymin paperitehtaan Yankee-koneosastolta täyttää 50 vuotta 1. 4. Hän on syntynyt Kiteellä. Yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle hän tuli 1959 ja siirtyi paperitehtaalle 1962. Rullien kuljettajana hän on ollut v:sta 1963.

MARTTA LARIMO

riisinkäärijä Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 1. 4. Hän on syntynyt

Toivo Vasten

litissä. Yhtiön palvelukseen Voikkaan paperitehtaalle hän tuli 1934. Siellä hän työskenteli erilaisissa tehtävissä vuoteen 1954, jolloin siirtyi Kymin paperitehtaalle nykyiseen ammattiinsa.

AUGUST MURTONEN

käymisosaston hoitaja spriitehtaalta täyttää 50 vuotta 8. 4. Hän on syntynyt Iisalmen maalaiskunnassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1963 apumieheksi klooritehtaalle. Sieltä hän siirtyi samana vuonna tilapäiseksi asennusapumieheksi Kuusanniemen sulfaattiseluloosatehtaalle, mutta siirtyi takaisin klooritehtaalle 1964 toimien aluksi lomittajana ja myöhemmin apumiehenä. Spriitehtaalle hän siirtyi apumieheksi tammikuussa 1965. Saman vuoden maaliskuusta lähtien hän on toiminut nykyisessä ammatissaan käymisosaston hoitajana.

BIRGER HELÉN

varastoekspediööri Kymintehtaan päävarastolta täyttää 50 vuotta 9. 4. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli ammattikoulusta päästyään yhtiön palvelukseen Kymin korjauspajalle 1931. Asevelvollisuutensa suoritettuaan hän

Martta Larimo

oli jälleen korjauspajalla usean vuoden ajan. Jatkosodan jälkeen hän toimi kolme vuotta Haminan Rannikkolinnakkeiston korjauspajan kirjantähtäjänä ja viisi vuotta samanlaisessa tehtävässä Metallikonepaja Oy:ssä. Hän palasi 1951 Kymintehtaalle nykyiselle alalleen. Hän on innokas ja uuttera nuorisohjaaja ja kasvattaja sekä urheilun ja laulun harrastaja. Harrastuksista mainittakoon pitkäaikainen osallistuminen vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön, partiojohtaja-, nuorisoseura-, urheiluseura- ja kuorolaulutoimintaan sekä monien luottamustehtävien hoitamiseen. Hän on Kuusankosken Urheiluseuran hallituksen jäsen ja toiminut sihteerinä jo 10 vuoden ajan sekä SVUL:n Kymen piirin luistelujaoston monivuotinen jäsen ja nykyinen jaoston puheenjohtaja. Hän on kuulunut tehdaspalokuntaan 15 vuoden ajan, toiminut joukkueen johtajana ja vv. 1964—1965 taloudenhoitaja-sihteerinä. Tunnustuksena aktiivisesta harrastustoiminnastaan hänelle on myönnetty opetusministeriön pronssinen ansiomitali, SLL:n tunnustusmerkki, SVUL:n Kymen piirin hopeinen ansiomerkki ja Kuusankosken Urheiluseuran ansiomerkki.

August Murtonen

Birger Helén

Orvo Kujala

Vilho Vilander

Siivo Salmi

Kerttu Salminen

Sture Ojala

ERKKI LASSILA

kalanterikoneenkäyttäjää Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 16. 4. Hän on syntynyt Muolaassa. Yhtiön palvelukseen Kymin ulkotoimistolle hän tuli 1934. Hän työskenteli lyhyitä aikoja eri osastoilla vuoteen 1939, jolloin siirtyi Kuusaan paperitehtaalle 'mökkamylläriksi' eli hylkypaperin jauhajaksi. Kymin paperitehtaan kalanterikoneelle hän siirtyi 1946. Nykyisessä ammatissaan hän on ollut v:sta 1955. Retkeily ja ulkoilu kuuluvat hänen vapaa-ajan harrastuksiinsa.

ORVO KUJALA

kirvesmies Voikkaan rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 21. 4. Hän on syntynyt Kauhajoella. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1951 Voikkaan rakennusosastolle, missä edelleen työskentelee kirvesmiehenä. Hänen vapaa-ajan harrastuksiinsa kuuluu kirjallisuus.

HILMA RANTANEN

halonmittaaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 22. 4. Hän on syntynyt Iitissä ja tuli yhtiön palvelukseen 1934 Voikkaan selluloosatehtaalle, mistä siirtyi 1954 Voikkaan ulkotoimistolle.

HALLAN TEHTAAT

VILHO VILANDER

työnjohtaja autokorjaamolta täyttää 60 vuotta 29. 3. Hän on syntynyt Elimäellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1946 työnjohtajaksi autokorjaamolle.

NIILLO KARVONEN

tukkityömies tukkiosastolta täyttää 60 vuotta 17. 4. Hän on syntynyt Kotkassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran 1921 lautatarhalle. Viimeksi hän

tuli yhtiön palvelukseen 1954 sahalle kuormaajaksi. Hän on ollut erilaisissa töissä eri osastoilla ja siirtyi 1964 nykyiseen työhönsä.

HÖGFORSIN TEHTAAT

SIIVO SALMI

trukinkuljettaja konetyöpajalta täyttää 60 vuotta 12. 3. Hän on syntynyt Hausjärvellä. Hän on työskennellyt Lennätinkonepajassa Riihimäellä, Hämeen Sähkössä ja Imatran Voimassa. Högforsin tehtaan palvelukseen hän tuli 1939. Hän on työskennellyt peltiradiaattori-osastolla, liesiosastolla ja konetyöpajalla, missä hän edelleenkin toimii trukinkuljettajana.

KERTTU SALMINEN

siivooja malliviilaamosta täyttää 60 vuotta 30. 3. Hän on syntynyt Forsassa. Hän tuli emalilaitokselle siivoojaksi 1951 ja työskenteli siellä parin vuoden ajan. Tämän jälkeen hän oli kesäisin puutarhatöissä tehtaan Karkin tilalla. Hän työskenteli kaksi vuotta myös valimossa maalaajana. Malliviilaamon siivoojana hän on toiminut v:sta 1964. Hän on 8-lapsisen perheen äiti. Vapaa-ajat kuluvat näin ollen tarkkaan kodin piirissä.

STURE OJALA

koneenhoitaja Nahkion voimalaitokselta täyttää 50 vuotta 2. 3. Hän on syntynyt Turussa ja työskennellyt mm. Valmetin Siuron tehtaalla ja Valkeakosken lasitehtaalla. Högforsin lämpökeskukseen hän tuli apulämmittäjäksi 1963. Vuotta myöhemmin hän siirtyi tehtaan voimalaitokselle koneenhoitajaksi.

VIENO NIKANDER

siivooja valimosta täyttää 50 vuotta 9. 3. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Työhön keernaosastolle hän tuli 1947. Hän on työskennellyt siivoojana myös valimon korjaamossa. Hän on innokas harrastuskilpailujen osanottaja.

UUNO LAAKSO

hioja valukattilaosastolta täyttää 50 vuotta 14. 3. Hän on syntynyt Pusulassa. Hän tuli työhön liesiosastolle 1937. Hän on työskennellyt valimossa, puhdistamossa ja rakennusosastolla. Nykyisin hän työskentelee valukattilaosastolla liitteiden hiojana.

KALEVI HÄMÄLÄINEN

hioja liesiosastolta täyttää 50 vuotta 8. 4. Hän on syntynyt Vesannolla. Hän on työskennellyt mm. Oy Vuoksenska Ab:n ja Johan Parviaisen tehtailla. Högforsin palvelukseen hän tuli 1947 valimoon. Liesiosastolle hän siirtyi 1949 ja toimii siellä hiojana edelleenkin. Hän on innokas kalamies. Myös telttaretkeily kesäisin on hänen sydäntään lähellä.

JUANKOSKEN TEHDAS

SELMA MUSTONEN

saunottaja täyttää 60 vuotta 20. 4. Hän on syntynyt Nilsiässä. Yhtiön palvelukseen sahalle hän tuli 1937. Lyhyen tauon jälkeen hän työskenteli puuhiomossa mm. kokoojakoneella. 1950 hän tuli jälleen sahalle ja jatkoi palvelustaan sen jälkeen tehtaan eri osastoilla v:een 1953, josta lähtien hän on työskennellyt tehtaan saunalla saunottajana. Hän viettää vapaahetkinsä kotiaikareittien parissa.

Vieno Nikander

Kalevi Hämäläinen

Selma Mustonen

Niilo Heikkinen

METSÄOSASTO

ONNI TIRRONEN

työnjohtaja täyttää 60 vuotta 20. 4. Valtimolla. Hän on syntynyt Pielisjärvellä. Metsämiesuransa hän aloitti syntymäpäivänsä ollen 1927—1937 Enso-Gutzeit Oy:n palveluksessa. 1938—1947 hän oli Metsähallinnon Nurmeksien hoitoalueen työnjohtajana. Sieltä hän siirtyi 1947 yhtiömme palvelukseen toimien Pohjois-Karjalan hoitoalueen työnjohtajana asuinpaikkanaan Valtimo. Hänet tunnetaan erittäin taitavana suurten savottojen 'ukkoherrana', joka on menestyksellisesti saattanut päätökseen vaikeimmatkin hänelle uskotut tehtävät. Uutterana, maltillisena ja luonteeltaan tasapainoisena työnjohtajana hän on saavuttanut esimiestensä ja alaistensa täyden luottamuksen. Vapaa-aikanaan hän harrastaa pikkutilallaan maanviljelystä.

OLAVI PYLKKÖ

työnjohtaja täytti 50 vuotta 3. 2. syntymäpaikkakunnallaan Savitaipaleen Orraintaipaleella. Siellä hän myös aloitti työskentelynsä yhtiömme metsäosaston palveluksessa 1932 suorittaen erilaisia ylikuljetukseen liittyviä töitä toimien mm. höyrykoneen lämmittäjänä. 1952 hänet isänsä jälkeen nimitettiin työnjohtajaksi Orraintaipaleelle. Hän toimii siellä edelleenkin ja hoitaa tällä tärkeällä paikalla kesäisin Saimaalta tulevan puutavaran ylikuljetustöitä. Talvisin hän valvoo metsätöitä Suomenniemen piirissä. Hänet tunnetaan vaatimattomana ja velvollisuudentuntoisena henkilönä, joka toiminnallaan on saavuttanut tunnustusta esimiehiltään. Yhteiskunta on myös uskonut hänelle luottamustoimia. Hän kuuluu mm. kotipaikkakuntansa kansakoulun johtokun-

taan. Vapaa-aikoinaan hän harrastaa kalastusta.

NIILLO HEIKKINEN

piirityönjohtaja Nilsin Kangaslahdessa täyttää 50 vuotta 7. 3. Hän on syntynyt kauppiaan poikana Keiteleellä ja tuli yhtiön palvelukseen harjoittelijaksi Keiteleelle 1933. Käytyään sahateollisuuskoulun metsäteknikko-osaston vv. 1939—1941 hän tuli metsäteknikkona Juankosken hoitoalueeseen 1945 ja nimitettiin 1947 Syvärin piirin piirityönjohtajaksi, jota tointa hän hoitaa edelleen. Sippolan piirityönjohtajakurssin hän kävi 1949. Hänet tunnetaan hyvänä ostomiehenä.

HANNES SUIHKONEN

työnjohtaja Suonenjoen Heinäselässä täyttää 50 vuotta 17. 3. Hän tuli 1932 yhtiön palvelukseen Savon hoitoalueen Suonenjoen piirille. Aluksi hän työskenteli erilaisissa metsätöissä ja etumiehenä, kunnes hänet 1959 nimitettiin työnjohtajaksi. Hänet tunnetaan alaisensa keskuudessa tunnollisena, rehtinä ja oikeudenmukaisena ja hän on saavuttanut esimiestensä täyden luottamuksen.

TOIVO KARPPINEN

työnjohtaja Kaavin Kortteisessa täyttää 50 vuotta 20. 3. Hän on syntynyt Kaavilla ja tuli yhtiön palvelukseen Juankosken hoitoalueeseen metsätyömieheksi 1931. Työnjohtajaksi hänet nimitettiin 1945. Hän on toiminut eri piireillä ja on nykyisin Säyneisen piirillä. Hän on suorittanut Sippolan työnjohtajakurssin 1951 ja ollut tapaturmakursseilla 1961. Työnjohtaja Karppinen on huumorin sävyttämänä henkilönä selviytynyt hyvin erämaatyömaiden työnjohtajana. Vapaa-ajan harrastuksena on kalastus.

LEO KOPONEN

autonkuljettaja Kuopiossa täyttää 50 vuotta 18. 4. Hän on syntynyt Leppävirralla ja tuli yhtiön palvelukseen Savon hoitoalueen aluemetsänhoitajan autonkuljettajaksi 1945. Hän toimii edelleen samassa tehtävässä. Hän on elämäntavoiltaan säännöllinen ja työnsä taitava mies. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus.

Manan majoille

Tammikuun 13 pnä kuoli Kuusankoskella muurari Martti Hietala Kymin rakennusosastolta. Hän oli syntynyt Valkealassa 27. 9. 1903. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1917 ja työskenteli muurarina v:sta 1926 lähtien eri osastoilla. Kymin selluloosatehtaalla hän oli 1930—1947 ja sen jälkeen rakennusosastolla kuolemaansa saakka. Hän oli innokas ulkoilun ja retkeilyn harrastaja. Ystävällisen ja avuliaan luonteensa takia hän oli hyvin pidetty toveripiirissään. Vainajaa jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja tytär perheineen.

Martti Hietala

Ky 5-päivä Kuusankoskella

Pyöreän pöydän ympärillä vas. lukien sahanhoitaja Pikkarainen, johtaja Virtanen, professori Levón, metsänhoitaja Pitkälä, dipl. ins. Örnhielm, varametsäpäällikkö Willman ja metsänhoitaja von Schoultz

Maisteri U. Rummukainen esitelmöimässä kaarnakuoriaisista ja sinistäjäsiemenistä

Natriumkloorifenolaatti kuulostaa maallikosta heprealta, mutta kun kerromme sen merkitsevän samaa kuin Ky 5, tietävät monet lukijoistamme, millaisesta aineesta on kysymys. Ky 5 on klooritehtaamme jalostustuote, voimakas sienimyrkky, jota käytetään suojaamaan sahatavaraa sinistymiseltä kuivausvaiheen aikana. Pääosa klooritehtaan valmistamasta Ky 5:stä käytetään kotimaassa, mutta sitä menee myös jonkin verran vientiin.

Tammikuun 17 pnä vietettiin Kuusankosken tehtailla Ky 5-päivää, johon oli kutsuttu Ky 5:n ostajia ja alan asiantuntijoita. Kunniavieraina nähtiin Suomen Sahateollisuuden grand old man, professori M. Levón ja Sahateollisuusmiesten puheenjohtaja, johtaja K. Virtanen. Asiantuntijoiksi oli kutsuttu maisteri U. Rummukainen Metsäntutkimuslaitoksesta, lääket. lis. A. Jyrälä Työterveyslaitoksesta, fil. lis. V. Aho Valtion Teknillisestä Tutkimuslaitoksesta ja maisteri O. Gadd Keskuslaboratoriosta. Ky 5:n myyn-

nistä huolehtivaa Oy Uttokaluusta edustivat johtaja E. Pitkälä ja metsänhoitaja Räisänen.

Vieraiden saavuttua Koskelaan heidät toivotti tervetulleiksi yhtiömme kemiallisen teollisuuden teknillinen johtaja Runar Örnhielm. Lounaan jälkeen maisteri Rummukainen esitelmöi puulle vahingollisista hyönteisistä. Eräät kaarnakuoriaiset laskevat munansa kaarnan alle ja samalla jättävät sinistäjäsiemeniä. Nämä alkavat kasvaa ja kun toukka syntyy, saa se ravintonsa syömällä näitä siemeniä. Täten nämä hyönteiset aiheuttavat välillisesti ns. tukkisinisen, mikä seikka on viime aikoina tullut varsin aktueelliseksi, kun on yhä enemmän siirrytty käyttämään kuorellisia tukkeja.

Tohtori Jyrälä selosti Ky 5:n käyttöön liittyviä terveydellisiä haittoja korostaen suojalaitteiden käytön välttämättömyyttä. Esitelmien johdosta virisi vilkas keskustelu. Sen jälkeen tutustuttiin Kuusanniemen tehtaaseen ja Ky 5:n valmistukseen. Päivällisen aikana ins. Örnhielm kosketteli puheessaan kemiallisen teollisuuden erikoisasemaa ja tärkeyttä.

Kunniakirjoja palkituille aloitteentekijöille

Kuusankosken tehtaitten aloitekeskustoimikunta teki v. 1964 päätöksen, että kaikille vähintään 100 mk:n rahapalkinnon saaneille jaetaan tunnustuksena myös kunniakirja. Toisen kerran kunniakirjojen jako suoritettiin Koskelassa viime joulukuun 17 pnä. Tällöin aloitekeskustoimikunnan puheenjohtaja isännöitsijä Curt Cedercreutz jakoi kunniakirjat neljälle voikkaalaiselle. Nämä olivat betonimies Pekka Kähäri ja korjauspajalaiset Erkki Knapp, Elias Keisala ja Pentti Gruzdaitis, joista viimeksi mainittu ei kuitenkaan voinut sairauden takia olla henkilökohtaisesti saapuvilla.

Pekka Kähäri oli suunnitellut laitteen käytettyjen hiomakivien irrottamiseksi akselilta ja saanut siitä 650 mk:n palkkion, mikä on suurin tähänastisista. Muiden palkkiot olivat: Erkki Knapp 150 mk, Pentti Gruzdaitis 120 mk ja Elias Keisala 100 mk. — Kuvassa kunniakirjojen jako käynnissä, vas. isännöitsijä Cedercreutz ja aloitemiehet Knapp, Keisala sekä Kähäri.

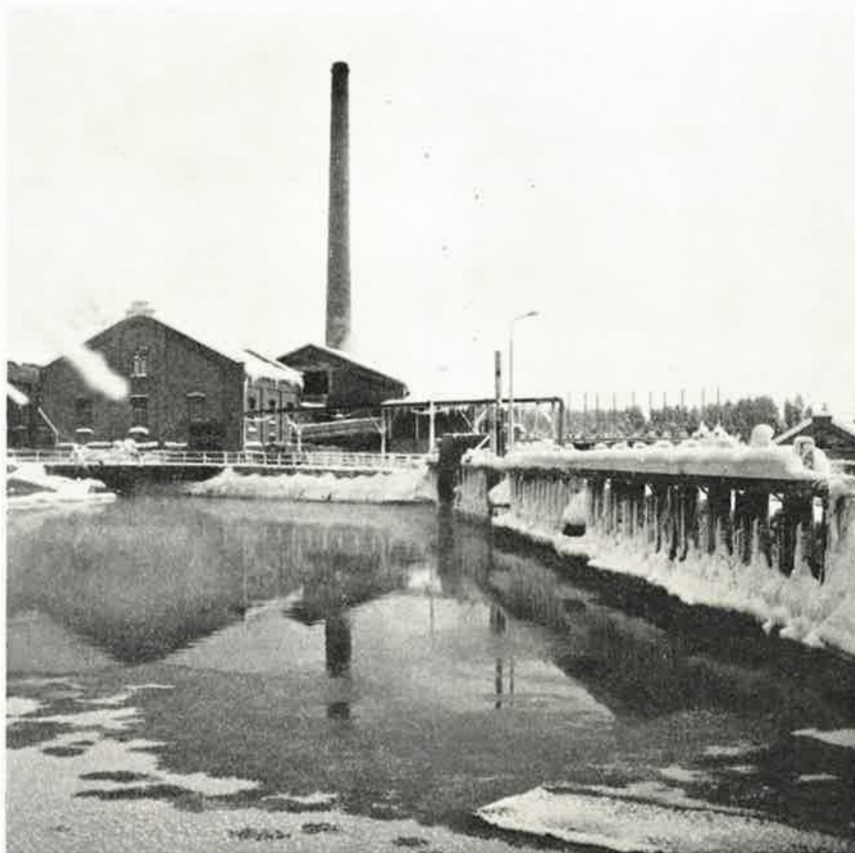

Tämän talven yleisin puheenaihe on ollut pakkanen. Se on näyttänyt mahtinsa pitäen elohopean pitkään alhaisilla lukemilla. Laivat ovat avuttomina jääneet jäiden puristukseen odottamaan jäänsärkijän apua. Junat ovat myöhästyneet, kiskot ja akselit katkeilleet ja juna-onnettomuudet tulleet melkein pä yhtä yleisiksi kuin autokolarit.

Tietysti jokainen meistä on tuntenut pakkasen omassa nahassaan. Kylmyys on pannut meidät kiirehtimään askeleitamme, suojaamaan korviamme ja nenänpäättämme ja villasukat ovat jälleen päässeet arvoonsa. Jokunen paljaspää-intoilija on palelluttanut aivokoppansa ja kokenut kuoleman jalon muodin uhrina.

Mutta onpa pakkasella toisetkin kasvot. Pakkasherra yhdessä ko-meiden nietosten kanssa on saanut maisemat näyttämään sellaisilta kuin ne on kuvattu entisajan postikorteissa: lumisilta, huuruisilta, jäisen kimaltelevilta ja kylmän kohmettamilta. Katsokaapa uudestaan lehtemme kantta ja vilkais-kaapa tämän sivun kuvia. Tunnette ytimissänne 30:n asteen pakkasen ja oikeassa olettekin. Valokuvaa-jasta se tuntui jopa 40:ltä asteelta, siinä määrin kosken henkimä kos-teus teki pakkasen vieläkin tui-memmaksi.

Nämä pakkaskuvat ovat Juanteh-taalta, mutta huuruisia ovat olleet eteläisetkin koskinäkymämme. Ei sentään ihan Juankosken veroisia, sillä siellä padon säännöstelyaukos-ta monen metrin putouksen tekevä vesiryöppy nostaa ilmoille aikamoi-sen usvapilven. Kun seisot tovin sen lähellä, olet kuurassa yltä päältä. Siksi myös padon kaiteet, tehdas ja rannan muut rakennukset sekä puut ovat paksun huurteen koristamia. Rantajää yrittää työntyä virtaan, mutta virran keskiuoma ei kuiten-kaan antaudu. Tuo jään ja virran kamppailukin tulee hyvin näkyviin näissä kuvissa.

Huuruinen Juankoski

